

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลัคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ซูгимัน มามะ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

พ.ศ. 2566

The Development of Reading Comprehension Skill on
Al-Akhlaq Subject Using the Story Line for
Primary School Students, Year 6

SUKIMAN MAMA

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Master of Education
Program in Teaching Islamic Education
Graduate School
Yala Rajabhat University

2023

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ (ภาษาไทย)

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชา
อัลอัครากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ (ภาษาอังกฤษ)

The Development of Reading Comprehension
Skill on Al-Akhlaq Subject Using the Story Line
for Primary School Students, Year 6

ชื่อผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

ซูกิมัน มามะ

หลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การสอนอิสลามศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุหำมัดสุหมี เสงยามา)

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.มุฮำมัดสกรี มั่นยูง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุหำมัดสุหมี เสงยามา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลรอแม สุลหลง)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อนุมัติให้ดำเนินการค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งลาวัลย์ จันทร์ตนา)

คณบดีคณะครุศาสตร์

วันที่.....๒๕.....เดือน.....พฤศจิกายน.....พ.ศ. ..๒๕๖๖.

“ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา”

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ	การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ชื่อผู้ทำการค้นคว้าอิสระ	ชูกิมัน มามะ
ชื่อปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การสอนอิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูฮัมมัดสุห์ไมมี เฮงยามา	อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 2) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาอัลลอคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลลอคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านสะอะอะ จำนวน 23 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line 2) แบบทดสอบทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาอัลลอคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line

ผลการค้นคว้าอิสระ พบว่า

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line มีค่าประสิทธิภาพ 83.15/85.22 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 ตามที่กำหนดไว้
2. ผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 เท่ากับ 82.03

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชา อัลอัลคาลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $(25.57 > 19.87)$ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชา อัลอัลคาลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

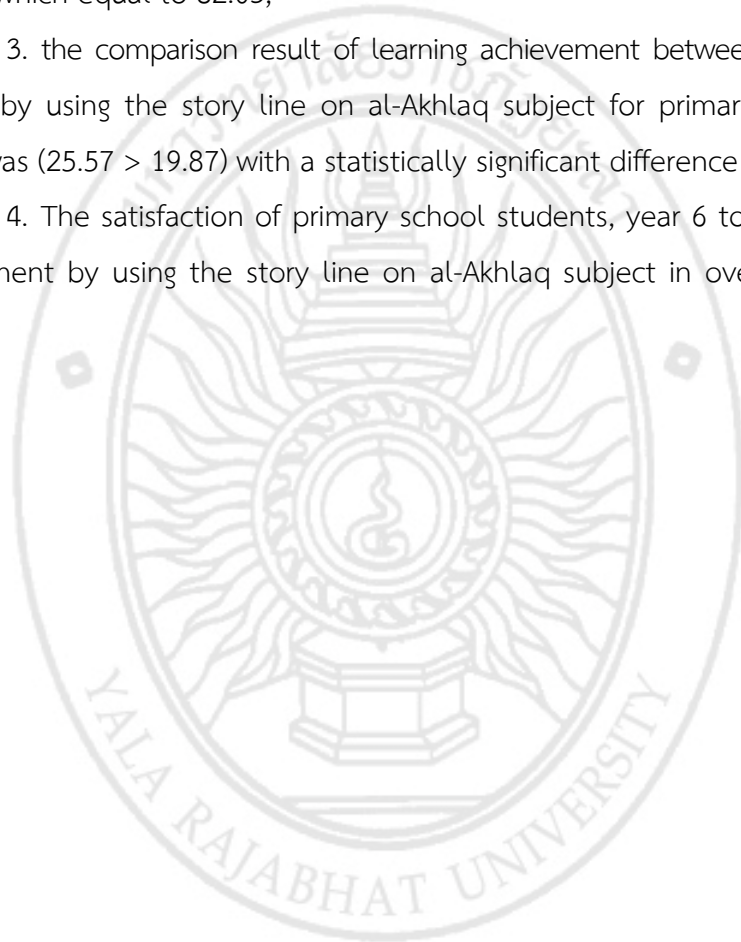
Abstract

Independent Study Title	The Development of Reading Comprehension Skill on Al-Akhlaq Subject Using the Story Line for Primary School Students, Year 6	
Researcher	Sukiman Mama	
Degree Sought	Master of Education	
Major	Teaching Islamic Education	
Academic Year	2023	
Independent Study Advisor	Assistant Professor Dr. Muhammadsuhaimi Haengyama	Chairperson

The research objectives of this study were 1) to find the efficiency of the learning management plan on reading comprehension using story line in al-Akhlaq subject for primary school students, year 6 according to standard criteria 70/70, 2) to develop reading comprehension skill by using the story line on al-Akhlaq subject for primary school students, year 6 using 70 percent criterion, 3) to compare learning achievement between before and after learning using the story line on al-Akhlaq subject for primary school students, year 6, and 4) to study the students' satisfaction towards learning management by using the story line on al-Akhlaq subject for primary school students, year 6. The sample group consisted of 23 primary school students of year 6/1 at Ban Sae School by purposive sampling technique. Research instruments used were. 1) learning management plans for developing reading comprehension skill on al-Akhlaq subject using story line, 2) al-Akhlaq reading comprehension test using story line, 3) learning achievement test between before and after learning on al-Akhlaq subject using the story line and 4) students' satisfaction questionnaire towards learning management by using story line.

The results showed that

1. the efficiency of the learning plans for reading comprehension using story line on al-Akhlaq subject at 83.15/85.2
2. which is higher than standard criteria 70/70 as defined, 2)the results of developing reading comprehension skill by using the story line on al Akhlaq subject for primary school students of year 6, the value was higher than the criteria of 70 percent which equal to 82.03,
3. the comparison result of learning achievement between before and after learning by using the story line on al-Akhlaq subject for primary school students, year 6, was (25.57 > 19.87) with a statistically significant difference of 0.05 and
4. The satisfaction of primary school students, year 6 towards the learning management by using the story line on al-Akhlaq subject in overall was at a high level.

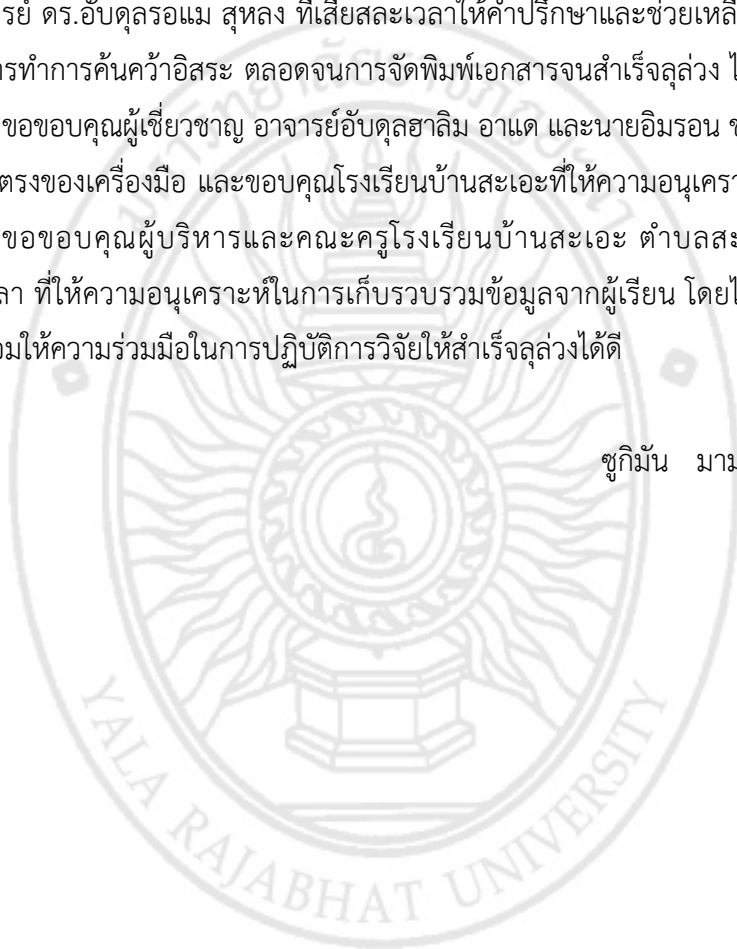
กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลและหน่วยงานเกี่ยวข้องหลายแห่งซึ่งไม่อาจกล่าวได้ทั้งหมด ผู้มีพระคุณท่านแรก คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูหำมัดสุห์มีเฮงยามา อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยได้เอาใจใส่ตรวจแก้การค้นคว้าอิสระเพื่อให้สมบูรณ์ที่สุดและให้กำลังใจแก่ผู้ค้นคว้าอิสระตลอด ท่านที่สอง คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัब्ดุลรอแม สุลหลง ที่เสียสละเวลาให้คำปรึกษาและช่วยเหลือให้ข้อคิดแง่มุมต่าง ๆ ชี้แนะในการทำ การค้นคว้าอิสระ ตลอดจนการจัดพิมพ์เอกสารจนสำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์อัब्ดุลฮาติม อาแด และนายอิมรอน ขวัญคาวิน ที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และขอบคุณโรงเรียนบ้านสะเอะที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

ขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนบ้านสะเอะ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เรียน โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีพร้อมให้ความร่วมมือในการปฏิบัติการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงได้ดี

ซูกีมัน มามะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์การค้นคว้าอิสระ.....	4
ความสำคัญของการค้นคว้าอิสระ.....	4
ขอบเขตของการค้นคว้าอิสระ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551.....	7
2. การจัดการเรียนรู้.....	14
3. การจับใจความ.....	22
4. การเรียนรู้แบบ Story Line.....	27
5. แผนการจัดการเรียนรู้.....	38
6. การวัดและประเมินผล.....	49
7. ความพึงพอใจ.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
1. งานวิจัยในประเทศ.....	61
2. งานวิจัยต่างประเทศ.....	65
กรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ.....	67
สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ.....	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ	
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
บทที่ 5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผล.....	83
อภิปรายผล.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	87
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก สถิติที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ.....	95
ภาคผนวก ข ค่า IOC ในการค้นคว้าอิสระ.....	100
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ.....	111
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	113
ภาคผนวก จ รายชื่อหน่วยงานที่ให้ทดลองเครื่องมือ.....	117
ภาคผนวก ฉ รายชื่อหน่วยงานที่ทำการค้นคว้าอิสระ.....	119
ภาคผนวก ช รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	121
ภาคผนวก ซ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการค้นคว้าอิสระ.....	123
ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ	128

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การแบ่งเนื้อหาและกำหนดเวลาที่ใช้สอน.....	70
2 เกณฑ์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของทักษะการอ่านจับใจความ	72
3 เกณฑ์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	73
4 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale).....	74
5 การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design)	75
6 ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความรายวิชา อัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6.....	79
7 ผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70.....	80
8 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชา อัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	81
9 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลลาก โดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่	
1 แผนผังเส้นทางเดินเรื่อง (Topic Line).....	32
2 กรอบแนวคิดของการค้นคว้าอิสระ.....	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่ง เนื่องจากมิได้ใช้เฉพาะในช่วงที่ศึกษาเล่าเรียนเพียงเท่านั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาหรือประกอบอาชีพแล้ว ยังคงต้องใช้ทักษะนี้อยู่เสมอ ดังนั้น การฝึกฝนทักษะการอ่านควรได้รับการพัฒนาโดยตลอด เพื่อที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การอ่านด้วยความพินิจ พิจารณาจะช่วยให้ได้รับความรู้ความเข้าใจถูกต้อง และชัดเจน การอ่านจะได้ผลมากเพียงใดพิจารณาได้จากพฤติกรรมการวินิจฉัย หรือการจับใจความสำคัญจากสาร ซึ่งการอ่านเพื่อจับใจความนั้นถือเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการจดจำและทำความเข้าใจเนื้อหาของสาระของเรื่องที่อ่าน การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจะต้องอ่านด้วยความตั้งใจเพื่อให้สามารถเก็บสาระสำคัญให้ทราบข้อเท็จจริง จับประเด็นสำคัญ หรือความคิดของเรื่องที่ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่และอย่างไร ดังนั้น จึงควรฝึกฝนการอ่านจับใจความให้เกิดความชำนาญ สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ทุกประเภททั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง สารคดี ข่าวบันเทิงคดี หรือแม้แต่ในบทเรียนก็ตาม (จิรววัฒน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2556: 155) การเรียนรู้อิสลามถือว่าการเรียนรู้เป็นภารกิจจำเป็นสำหรับมนุษยชาติ และให้หลักคิดว่าการอ่านเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ และยังเป็นการยกระดับจิตวิญญาณแห่งความยำเกรงต่อพระผู้เป็นเจ้าให้สูงขึ้น คำว่า “จงอ่าน” เป็นปฐมโองการแห่งคัมภีร์อัลกุรอาน และเน้นย้ำคำว่า “จงอ่าน” รวม 3 ครั้ง และอิสลามให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ทุกรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งในระบบและนอกระบบ เพียงแต่จะต้องเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนของอิสลาม ไม่ออกนอกกรอบคำสอน เพื่อการดำเนินชีวิตในปรโลกอันนิรันดร์

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ﴿٣﴾
ความว่า จงอ่านด้วยพระนามแห่งพระเจ้าของเจ้า ผู้ทรงบังเกิดทรง
บังเกิดมนุษย์จากก้อนเลือด จงอ่านเถิด และพระเจ้าของเจ้านั้นผู้ทรง
ใจบุญยิ่ง

(อัลอะลัก: 1-3)

ปัจจุบันนักเรียนไทยประสบกับปัญหาการอ่าน ซึ่งเป็นต้นเหตุของปัญหาคุณภาพการศึกษาของไทย การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาพบว่า ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งปัญหาหลักสำคัญที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาด้านการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านเพื่อจับใจความ เมื่อเรียนแล้วผู้เรียนไม่สามารถจับใจความสำคัญ หรือประเด็นสำคัญได้ ผู้เรียนไม่สามารถแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นของเรื่องที่อ่านได้ ทำให้อ่านไปแล้วไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ เมื่อผู้เรียนไม่สามารถอ่านจับใจความได้ ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ และการศึกษาวิชาต่าง ๆ อีกด้วย (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553: 188) จากนักเรียนขาดทักษะการอ่านไม่ว่าจะเป็นปัญหาการอ่านสะกดคำ การอ่านแล้วไม่เกิดความรู้ หรือไม่เข้าใจในสิ่งที่อ่าน ปัญหาการอ่านจับใจความไม่เป็น และอ่านแล้วจับใจความไม่ได้ว่าสารต้องการสื่ออะไร เช่น เมื่อครูให้อ่านโจทย์ หรือประโยคที่ซับซ้อน ผลปรากฏว่า นักเรียนสามารถอ่านได้แต่ไม่เข้าใจในสิ่งที่อ่านซึ่งปัญหาเหล่านี้จะส่งผลให้ประสิทธิภาพทางการสื่อสารและการเรียนลดลง ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ ลดน้อยลง ซึ่งปัญหาสำคัญของการอ่านที่ผู้ค้นคว้าอิสระพบ คือ นักเรียนขาดความสามารถในการอ่านจับใจความ เมื่ออ่านแล้วไม่สามารถเข้าใจความหมายของข้อความ หรือเรื่องที่อ่าน นักเรียนไม่สามารถจับสาระ หรือประเด็นสำคัญของเรื่องได้ จึงทำให้การอ่านไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญ และแก้ไขปัญหานี้ให้หมดไปควรตระหนักและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการอ่านเพิ่มมากขึ้น และส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ การพึ่งพาอาศัยกัน และสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียน การศึกษา และประเทศชาติต่อไป

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่านโดยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่า มีหลากหลายแนวคิดที่จะช่วยแก้ปัญหการอ่าน แต่แนวคิดที่เหมาะสมอีกแนวคิดหนึ่ง คือ การเรียนรู้แบบ Story Line (อรรถพล อนันตวรสกุล, 2545: 76) ได้อธิบายวิธีการสอนแบบ Story Line ไว้ว่า เป็นรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่อาศัยการผูกเรื่องราวเพื่อนำไปสู่ความคิดสำคัญของเรื่อง โดยมีการลำดับขั้นตอน และเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง โดยมีคำถามหลัก (Key Question) เป็นตัวเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ แต่ละส่วนเข้าด้วยกัน ซึ่งวิธีการสอนแบบ Story Line เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเข้าด้วยกัน โดยอาศัยเส้นทางเดินที่ผู้สอนวางโครงเรื่องไว้อย่างคร่าว ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็นตอน ๆ และผู้เรียนจะเป็นผู้เติมเต็มรายละเอียดของเรื่องราวนั้น ๆ เอง (ทิตนา แคมมณี, 2548: 54-55) ได้อธิบายวิธีการสอนแบบ Story Line ไว้ว่า เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียน และผู้สอนเปรียบเสมือนเป็นหุ้นส่วนกัน เป็นรูปแบบการเรียนการสอน โดยการสร้างเรื่องราวด้วยการให้ผู้เรียนสร้างสรรค์เรื่องราวขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งครูผู้สอนมีหน้าที่วางเส้นทางเดินเรื่องให้โดยการดำเนินเรื่องเป็นตอน ๆ ซึ่งแต่ละตอนประกอบด้วยกิจกรรมย่อยที่เชื่อมโยงกันด้วยคำถามหลักที่มีลักษณะ

4 คำถาม คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นในเรื่องซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์ของตนเองอย่างเต็มที่ และมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดซึ่งกันและกัน ซึ่งการเรียนรู้แบบ Story Line นี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของผลงานที่สร้างขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่แรงผลักดันในการแก้ปัญหาต่อไป นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังสามารถบูรณาการวิธีการสอนแบบ Story Line เข้าได้กับทุกรายวิชา และทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ ขณะเดียวกันนี้นักเรียนก็ได้ความรู้ และได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เมื่อผู้เรียนมีความสุข และเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การเรียนรู้นั้นก็ถือว่าประสบความสำเร็จ ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่านเพิ่มขึ้น

ดังนั้น ผู้ค้นคว้าอิสระจึงต้องการที่จะพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสะเอะ ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยการใช้เส้นทางในการเดินเรื่อง ได้แก่ ฉาก ตัวละคร วิธีชีวิต และเหตุการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่อง ซึ่งมีการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ นั่นคือการตั้งคำถามว่า ที่ไหน ใคร ทำอะไร มีเหตุการณ์อะไรเกิดในเรื่อง และอย่างไร โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศึกษาจากอรรถพล อนันตวรสกุล (2545: 4-5) แล้ว ผู้ค้นคว้าอิสระนำขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line มาประยุกต์ คือ ขั้นที่ 1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการกำหนดเส้นทางในการเดินเรื่อง ได้แก่ ฉาก ตัวละคร วิธีชีวิต และเหตุการณ์สำคัญในเรื่อง ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม ขั้นที่ 4 สรุปบทเรียน และขั้นที่ 5 ประเมินผล ซึ่งการเรียนรู้แบบ Story Line จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด เกิดความรู้ และความชำนาญในการอ่านเพิ่มมากขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้นจากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว

ด้วยเหตุนี้ ผู้ค้นคว้าอิสระได้นำทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบ Story Line ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยใช้เส้นทางในการเดินเรื่อง และการใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้เรียนด้วยเพื่อที่จะนำไปต่อยอดความรู้ใหม่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line นี้ ผู้เรียนจะเกิดทักษะในการคิด เกิดความรู้ และความชำนาญในการอ่านจับใจความเพิ่มมากขึ้น เมื่ออ่านแล้วสามารถบอกได้ว่า ที่ไหน ใคร ทำอะไร และอย่างไร ซึ่งผู้ค้นคว้าอิสระมั่นใจว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line จะสามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสะเอะ ได้เป็นอย่างดี

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้ค้นคว้าอิสระได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คาลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสะเอะ ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การค้นคว้าอิสระ

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลคลาก โดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70
2. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน รายวิชาอัลอัลคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการค้นคว้าอิสระ

1. ประโยชน์ต่อผู้เรียน
 - 1) พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้
 - 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
 - 3) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ประโยชน์ต่อผู้สอน
 - 1) ได้แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 2) ได้แนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาอัลอัลคลาก

ขอบเขตของการค้นคว้าอิสระ

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ค้นคว้าอิสระกำหนดขอบเขตของการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสะเอะ จำนวน 2 ห้อง รวมนักเรียนทั้งหมด 45 คน ที่เรียนวิชาอัลอัลคลาก หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสะเอะ ที่เรียนวิชาอัลอัลคลาก จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line มีทั้งหมด 6 แผน 9 ชั่วโมง ประกอบด้วย

1) ความหมายของความดีและความชั่ว	เวลา 2 ชั่วโมง
2) หลักฐานความดีความชั่วจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ	เวลา 1 ชั่วโมง
3) ความหมายความสำคัญและคุณค่าของความบริสุทธิ์ใจ	เวลา 2 ชั่วโมง
4) หลักฐานความบริสุทธิ์ใจจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ	เวลา 1 ชั่วโมง
5) ความหมาย ความสำคัญและคุณค่าของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	เวลา 2 ชั่วโมง
6) หลักฐานความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากอัลกุรอานและอัลหะดีษ	เวลา 1 ชั่วโมง

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรของการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย

1) ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2) ตัวแปรตาม ได้แก่

- ทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Story Line

- ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ Story Line

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบ Story Line หมายถึง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการใช้เป็นเส้นทางในการเดินเรื่อง ได้แก่ ฉาก ตัวละคร วิถีชีวิต และเหตุการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่อง ซึ่งมีการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ นั่นคือ การตั้งคำถามว่า ที่ไหน ใครทำอะไร มีเหตุการณ์อะไรเกิดในเรื่อง และอย่างไร โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้ค้นคว้าอิสระใช้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยได้ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการกำหนดเส้นทางในการเดินเรื่อง ได้แก่ ฉาก ตัวละคร วิถีชีวิต และเหตุการณ์สำคัญในเรื่อง ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม ขั้นที่ 4 สรุปบทเรียน และขั้นที่ 5 ประเมินผล

การอ่านจับใจความ หมายถึง ทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในรายวิชา อักษรคลาก เพื่อทำความเข้าใจและจับใจความของเนื้อเรื่องที่อ่านสามารถบอกจุดมุ่งหมายของเรื่อง ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไรแต่ละเนื้อหาได้

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านจับใจความด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพ 70/70 (E1/E2)

ประสิทธิภาพ หมายถึง สัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียนโดยเทียบเกณฑ์ 70/70 ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

E₁ คือ 70 ตัวแรก คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบระหว่างเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70

E₂ คือ 70 ตัวหลัง คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งพิจารณาจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ค้นคว้าอิสระสร้างขึ้น

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ พอใจ/ไม่พอใจ ของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ซึ่งพิจารณาจากแบบทดสอบถามความพึงพอใจที่ผู้ค้นคว้าอิสระสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลฮากโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสะเอะ ครั้งนี้ผู้ค้นคว้าอิสระได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
 2. การจัดการเรียนรู้
 3. การจับใจความ
 4. การเรียนรู้แบบ Story Line
 5. แผนการจัดการเรียนรู้
 6. การวัดและประเมินผล
 7. ความพึงพอใจ
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ
สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้อธิบายหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สามารถสรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

1.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้ยึดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบ

อาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

นอกจากนี้ หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีศรัทธามั่นต่ออัลลอฮ์ มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างนบีมุฮัมมัด มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดีเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคมก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 3)

1.2 หลักการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 3-4) หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้ยึดหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ดังนี้

- 1) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
- 2) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และคุณภาพ
- 3) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
- 4) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
- 5) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 6) เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ และตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์
- 7) มุ่งเน้นพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลามเพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต
- 8) เป็นการศึกษาที่มุสลิมทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น
- 9) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

1.3 จุดหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 4) จุดหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้ยึดจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพจึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ หรือยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
- 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
- 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
- 6) มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ และปฏิบัติตนตามแบบอย่างของนบีมุฮัมมัด ﷺ ตลอดจนมีคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม
- 7) มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะในการอ่านอัลกุรอาน และสามารถนำหลักคำสอนไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้
- 8) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีเหตุผลในการวินิจฉัย พิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ โดยยึดหลักการอิสลาม
- 9) มีความภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเอง สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข

1.4 มาตรฐานและตัวชี้วัด

1) มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ทักษะกระบวนการคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุลโดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญาให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดของสาระการเรียนรู้ชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6

มาตรฐาน ล 1 เข้าใจยึดมั่นและปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลามในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัวสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2) ตัวชี้วัด

หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ได้กำหนดตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนทั้งในระดับอิสลามศึกษาตอนต้น (อิบติดาอียะฮฺ) เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนด้านต่าง ๆ ดังนี้

- วิเคราะห์ผลของการทำความดี ความซื่อ และปฏิบัติตนเป็นคนดี
- อธิบายความหมาย ความสำคัญ และหลักฐานเกี่ยวกับคุณธรรมที่กำหนด
- ยอมรับและปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด
- ชื่นชมผู้อื่นที่ปฏิบัติตามคุณธรรมที่กำหนด
- อธิบายความหมาย โทษ และหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติด

ดังนั้น จะเห็นได้ว่ามาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้อัลอัคลากตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจ ยึดมั่นและปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลามในการพัฒนาตนบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัวสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

1.5 แนวทางในการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 32) หลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรอิสลามศึกษาเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

1.5.1 หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

1.5.2 กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5.3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด

1.5.4 บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 33) หลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาทดังนี้

1) บทบาทของผู้สอน

- ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
- กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

- จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
- วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

2) บทบาทของผู้เรียน

- กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความ รู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
- ลงมือปฏิบัติจริง สรุปที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

- มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและผู้สอน

- ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ การเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทุกด้าน วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องสำหรับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาในแต่ละระดับ โดยมีจุดเน้นดังนี้

ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น (อิบติดาอียะฮฺ) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษามลายู/ภาษาอาหรับ อ่านและท่องจำอัลกุรอาน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยให้ผู้เรียนสามารถอ่านอัลกุรอานจบ 30 ญุซ โดยใช้ในการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย และเน้นการสอนทักษะพื้นฐานสำคัญสำหรับมุสลิมเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวันตลอดจนให้เรียนรู้ภาษาอาหรับ/ภาษามลายู เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ศาสนาอิสลามและการสื่อสาร

1.6 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อ

แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมและสิ่งแวดล้อม

4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

หลักสูตรอิสลามศึกษากำหนดสมรรถนะเพิ่มเติม คือ ความสามารถในการอ่าน อัลกุรอาน เป็นความสามารถของผู้เรียนในการอ่านอัลกุรอานตามหลักการ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ด้านศาสนาอิสลาม เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการยึดมั่นศรัทธา การปฏิบัติศาสนกิจ การมีคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสมและสันติสุข

1.7 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 7)

- 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 2) ซื่อสัตย์ สุจริต

- 3) มีวินัย
- 4) ใฝ่เรียนรู้
- 5) อยู่อย่างพอเพียง
- 6) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7) รักความเป็นไทย
- 8) มีจิตสาธารณะ

หลักสูตรอิสลามศึกษามุ่งพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม คือ

- 1) รักการอ่านอัลกุรอาน
- 2) รักการละหมาด
- 3) รักความสะอาด
- 4) มีมารยาทแบบอิสลาม
- 5) มีความรับผิดชอบ

จากความสำคัญข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 เป็นสมรรถนะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายด้านได้อย่างปกติสุข ตามวิถีอิสลามได้อย่างภาคภูมิใจ ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น อาทิ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตลอดจนความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

2. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการหรือวิธีการใด ๆ ก็ตามที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาด้านในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มศักยภาพ เรียกได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ อาจจะสรุปได้ ดังนี้

2.1 ความหมายการจัดการเรียนรู้

สุมน อมรวิวัฒน์ (2533: 460) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ คือ สถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่ 1) มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม 2) ความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และ 3) ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542: 255) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล

ฮู และตันแคน (Hough and Duncan, 1970: 144) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1) ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3) ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้

4) ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

กู๊ด (Good, 1975: 588) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าการจัดการเรียนรู้ คือ การกระทำอันเป็นการอบรมสั่งสอนผู้เรียนในสถาบันการศึกษา

ฮิลล์ (Hil, 1982: 266) ให้คำจำกัดความของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการให้การศึกษแก่ผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

มอร์ (Moore, 1992: 4) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ คือ พฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่ยพยายามช่วยให้บุคคลอื่นได้เกิดการพัฒนาตนในทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพ

นอกจากนั้น ยังมีผู้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้อีกหลายทัศนะ เช่น

การจัดการเรียนรู้ คือ การจัดสถานการณ์ สภาพการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ อันก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามและพัฒนาการทั้งทางกายและทางสมอง อารมณ์และสังคม

การจัดการเรียนรู้ คือ การอบรมผู้เรียนโดยการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ และการแนะแนวให้กับผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ คือ การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ คือ การช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความสามารถในการนำความรู้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การจัดการเรียนรู้ คือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม

การจัดการเรียนรู้ คือ การแนะแนวทางให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้ คือ การจัดสรรประสบการณ์ที่เลือกสรรแล้วเป็นอย่างดีให้กับผู้เรียน

จากความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้มีความหมายครอบคลุมทั้งด้านวิธีการ กระบวนการและตัวบุคคล ดังนั้น จึงสรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ได้ว่าการจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน

2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่เจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา ได้มีผู้ให้ความหมายของความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

กุลิสรา จิตรชญาวนิช (2562: 11) ได้ให้ความหมายของความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1) การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งโดยทั่วไป ผู้สอนจะกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้เอาไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้น หรือต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา

2) การจัดการเรียนรู้ช่วยทำให้จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมาย ทั้งนี้ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้ในหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาของสังคมไทยอาจจะมีทั้งความเหมือนกันและต่างกัน แต่ไม่ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับจะกำหนดไว้อย่างไรสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้จุดมุ่งหมายของการศึกษาบรรลุผลก็คือ การจัดการเรียนรู้ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพจะส่งผลทำให้การศึกษามีคุณภาพ

3) การจัดการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสามารถที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนที่สถานศึกษาควรจัดให้กับผู้เรียนมีหลายทักษะด้วยกัน เช่น ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

4) การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ทำให้ผู้เรียนเป็นคนที่สามารถแยกแยะข้อดีข้อเสียออกอย่างมีเหตุผล มีหลักยึดปฏิบัติในการใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องดีงาม และทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

5) การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนรู้จักเอาตัวรอด เนื่องจากการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างองค์ความรู้พัฒนาให้ผู้เรียนมีสติปัญญาที่ชาญฉลาด รวมทั้งพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และยังสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายให้ผู้เรียนนำไป

ประยุกต์ใช้ได้จริงในการดำรงชีวิตให้มีความสุขในสังคม ดังนั้น เมื่อผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์และทักษะต่าง ๆ จากการศึกษาและการจัดการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งดังกล่าวมาใช้ให้เป็นประโยชน์และรู้จักที่จะเอาตัวรอดอยู่ในสังคมได้อย่างรู้เท่าทัน

6) การจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

7) การจัดการเรียนรู้สามารถนำไปสู่การสร้างเสริมอาชีพหรือรายได้ให้กับผู้เรียน

8) การจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้น้องค์ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้พัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าได้

จากที่กล่าวมาในข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้ ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นสำคัญ หากผู้สอนเลือกใช้วิธีการการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียนย่อมส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

2.3 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ซึ่งต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาตนในทุก ๆ ด้าน

สงบ ลักษณะ (2544: 20) ได้กล่าวถึงลักษณะของแผนการสอนที่ดีไว้ดังนี้

1) เป็นแผนการสอนที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียน เป็นผู้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรม ดำเนินไปตามความมุ่งหมาย

2) เป็นแผนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำเสร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบ มาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง

3) เป็นแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้ได้จริง

4) เป็นแผนการสอนที่ส่งเสริมการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ที่จัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปราคาสูง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553: 2-4) ได้อธิบายและสรุปการจัดการเรียนรู้มีลักษณะที่เด่นชัด 3 ประการ ดังนี้

1) การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2) การจัดการเรียนรู้มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

- ด้านความรู้ความคิด หรือด้านพุทธิพิสัย
- ด้านทักษะกระบวนการ หรือด้านทักษะพิสัย
- ด้านเจตคติ หรือด้านจิตพิสัย

3) การจัดการเรียนรู้จะบรรลุจุดประสงค์ได้ดีต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน ซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนรู้จะบรรลุจุดประสงค์ได้หรือไม่ นั้นต้องอาศัยความรู้ความสามารถของผู้สอนทั้งด้านวิชาการ (ศาสตร์) ทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ (ศิลป์) เป็นสำคัญ

จากที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้ดี ผู้สอนต้องมีทั้งความรู้และเทคนิคการจัดการเรียนรู้

2.4 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นที่จะต้องศึกษาจากข้อมูลหลายประการเพื่อนำมาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อบรรลุจุดประสงค์ของการจัดการการเรียนรู้

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557: 9-10) ได้อธิบายและสรุปองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ 3 ประการ คือ

- 1) ผู้เรียน
- 2) บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
- 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน

ถ้าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ประการ นี้ดำเนินไปได้ด้วยดีจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างมาก องค์ประกอบดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

1) ผู้เรียน ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกเกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง และจะละเลยไม่ได้

2) บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นส่วนที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความขี้บ่นของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน ผู้เรียนเริ่มเรียน

ชั่วโมงแรกด้วยความรู้สึกหิว หรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตามมาเนื่องจากความไม่ปรองดองในครอบครัว เป็นต้น ส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นอาจจะมีอารมณ์กดดันจากฝ่ายบริหารหรือจากครอบครัว เศรษฐกิจ อาหารเข้าก่อนมาสถานศึกษาของผู้สอนมีเพียงน้ำแก้วเดียวเท่านั้น สิ่งที่น่ามาก่อนเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอนและผู้เรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะบ่งได้ว่าบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นเครื่องชี้บ่งถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรจะคิดถึงผู้เรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนจะต้องหากวิธีที่จะตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และผู้สอนควรจะฝึกให้มีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

กฤษรา จิตรชญาวนิช (2562: 6-7) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้ คือ การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน จึงจะสามารถทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1) หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดไว้อย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนจำเป็นจะต้องศึกษารายละเอียดทั้งหมดในหลักสูตรเพื่อทำความเข้าใจและสามารถนำสิ่งต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดที่สำคัญถ้าผู้สอนไม่ได้มีการศึกษาเรียนรู้รายละเอียดต่าง ๆ ในหลักสูตรก็ไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่าจะสอนเนื้อหาอะไร เพื่ออะไร และวัดผลประเมินผลอย่างไร

2) จุดประสงค์ การจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกครั้งเพราะจะทำให้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมาย สามารถทราบว่าผู้เรียนจะเกิดพฤติกรรมใดบ้าง รวมทั้งสามารถวางแผนเตรียมเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

3) การจัดการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกันเพราะจะทำให้ผู้สอนทราบว่าจัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง โดยการจัดการเรียนรู้จะต้องเลือกวิธีการที่น่าสนใจ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4) สื่อการเรียนรู้ การนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนทราบว่าจัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง โดยการจัดการเรียนรู้จะต้องเลือกวิธีการที่น่าสนใจ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

5) การวัดผลและประเมินผล จะทำให้ทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ ยังสามารถช่วยทำให้ผู้สอนนำข้อมูลที่ได้จากการวัดผลและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำปัญหาที่ค้นพบมาใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

6) ผู้สอนหรือครูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นและเป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปสู่ผู้เรียน

7) ผู้เรียนหรือนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเท่ากับผู้สอน เพราะถ้าไม่มีผู้เรียนหรือผู้รับความรู้ และประสบการณ์ การจัดการเรียนรู้ก็ไม่สามารถที่จะเกิดขึ้นได้เพราะไม่มีผู้รับ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมาในข้างต้นมีหลายอย่างด้วยกันเริ่มตั้งแต่หลักสูตร จุดประสงค์ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ผู้สอน ผู้เรียน รวมทั้งองค์ประกอบทางจิตวิทยา คือ บรรยากาศทางจิตวิทยา และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง หากขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไปก็จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างสมบูรณ์ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ไม่เต็มศักยภาพและไม่บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

2.5 หลักพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้

หลักการจัดการเรียนรู้เป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้ที่จะเป็นผู้สอน แม้ว่าผู้สอนแต่ละคนจะมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้เฉพาะของตน แต่ก็ยึดหลักการพื้นฐานเดียวกันซึ่งหลักการพื้นฐานนี้มีให้นักการศึกษาได้แสดงทรรศนะไว้หลายท่าน เช่น นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ไว้คล้าย ๆ กัน สรุปได้มี 4 ประการ คือ

- 1) หลักการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน ได้แก่ การเตรียมตัวผู้สอนด้านความรู้ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และด้านการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้
- 2) หลักการวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเตรียมเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ เตรียมแบบทดสอบและซ่อมสอน
- 3) หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการเร้าความสนใจ หลักการเสริมแรง
- 4) หลักการประเมินผลและรายงานผล ซึ่งเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ การสร้างและการใช้เครื่องมือการประเมิน การตีความหมายและการรายงานผลการประเมิน

ทองคุณ หงส์พันธ์ (2542: 9) ได้ให้หลักการจัดการเรียนรู้โดยกล่าวไว้เป็นบัญญัติ 20 ประการของการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ศึกษาหลักสูตรให้กระจ่าง 2) วางแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างดี 3) มีกิจกรรม/ทำอุปกรณ์ 4) สอนจากง่ายไปหายาก 5) วิธีสอนหลายหลากมากชนิด 6) สอน ให้คิดมากกว่าจำ 7) สอนให้ทำมากกว่าท่อง 8) แคล้วคล่องเรื่องสื่อสาร 9) ต้องชำนาญการจูงใจ 10) อย่าลืมนำจิตวิทยา 11) ต้องพัฒนาอารมณ์ขัน 12) ต้องผูกพันห่วงหาศิษย์ 13) ฝ่าตามติดพฤติกรรม 14) อย่าทำตัวเป็นทรราช 15) สร้างบรรยากาศไม่น่ากลัว 16) ประพฤติตัวตามที่สอน 17) อย่าตัดรอนกำลังใจ 18) ใช้เทคนิคการประเมิน 19) ผู้เรียนเพลินมีความสุข และ 20) ผู้สอนสนุกกับการเรียน

จากหลักการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสามารถสรุปเป็นหลักการจัดการเรียนรู้พื้นฐาน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ดังนี้

1) สอนจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวออกไป หาสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ตามปกติผู้เรียนมักจะสนใจ และคุ้นเคยกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว บทเรียนที่ผู้สอนจะนำมาสอนนั้นควรเลือกสิ่งที่อยู่รอบตัว หรือใกล้ตัว ก่อนแล้วค่อยสอนสิ่งที่อยู่ห่างจากตัวออกไปเรื่อย ๆ

2) สอนจากสิ่งที่ยากไปหาสิ่งที่ยาก การจัดการเรียนรู้ถ้าจะให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกหัวข้อเรื่องจากง่ายไปหายากอยู่แล้ว เพราะสิ่งง่าย ๆ นั้นผู้เรียนได้ดี และเป็นพื้นฐานในการเรียนสิ่งยากต่อไป

3) สอนจากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์ ในการจัดการเรียนรู้บทเรียนใด ๆ ก็ตาม ผู้สอนควรให้ตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่าง หรืออาจจะให้ผู้เรียนช่วยหาตัวอย่างให้แล้วช่วยกันสรุปตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นมา

4) สอนจากสิ่งที่รู้ไปหาสิ่งที่ไม่รู้ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าประสบการณ์ใหม่นั้นย่อมต้องอาศัยบทเรียนเก่าหรือประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานจึงจะเรียนบทเรียนใหม่ได้เข้าใจดี

5) สอนจากรูปธรรมไปหานามธรรม ในการจัดการเรียนรู้บทเรียนใด ๆ ก็ตาม ผู้สอนควรพยายามใช้สื่อการเรียนประกอบการจัดการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เพื่อเป็นวิธีการทำให้บทเรียน เป็นรูปธรรม ซึ่งจะง่ายแก่การเข้าใจของผู้เรียน

6) สอนจากการทดลองไปหาการสรุปตั้งกฎเกณฑ์ บทเรียนใดที่สามารถให้ผู้เรียนทดลองปฏิบัติจริงได้ ผู้สอนก็ควรให้ผู้เรียนทดลองปฏิบัติหรือลงมือกระทำด้วยตนเอง เมื่อทดลองเสร็จแล้ว ผู้สอนจึงซักถามและให้ผู้เรียนคิดสรุปเป็นกฎเกณฑ์ขึ้นมา

7) สอนโดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ธรรมชาติของผู้เรียนในวัยต่าง ๆ นั้นจะมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความสนใจ ความถนัดพิเศษและความสามารถ ผู้สอนจะต้องเข้าใจ ในหลักพัฒนาการของผู้เรียนในวัยต่าง ๆ ด้วย เพื่อที่จะได้จัดเตรียมบทเรียนและกิจกรรมไว้หลาย ๆ

อย่างไรให้ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งจะเกิดผลดีต่อการเรียนของผู้เรียนด้วย

8) สอนโดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยา หลักจิตวิทยาที่ผู้สอนต้องนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้มากที่สุด คือ จิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการศึกษา เป็นต้น

9) สอนโดยยึดจุดหมายของการจัดการศึกษา จุดหมายของการจัดการศึกษาจะเป็นหมายหลักตามแนวนโยบายในการจัดดำเนินการศึกษาของชาติในระดับต่าง ๆ

10) สอนโดยยึดความมุ่งหมายของหลักสูตรและบทเรียนเป็นหลัก ในการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดความมุ่งหมายหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรที่กำหนดไว้เป็นหลัก และอีกทั้งผู้สอนยังต้องกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเฉพาะของแต่ละสาระหรือหน่วยการเรียนรู้ขึ้นด้วย และในขณะที่สอนผู้สอนต้องพยายามจัดสถานการณ์ สภาพการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามความมุ่งหมายเฉพาะสาระหรือหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการเรียนที่ดี

3. การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นสิ่งจำเป็นมากในการอ่าน เมื่ออ่านแล้วสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจและช่วยในการอ่านหนังสือ อีกทั้งสามารถส่งเสริมให้มินิรักการอ่านอีกด้วย ได้มีผู้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

3.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2526: 17) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการที่ผู้อ่านแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ได้เข้าใจ

สมพร มั่นตะสูตร (2526: 23) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง ความเข้าใจในการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีปัจจัยสำคัญ คือ การรู้จักคำศัพท์มาก เพราะการรู้จักคำศัพท์มากจะทำให้เข้าใจเรื่องราวได้ดี

พรทิพย์ สุทธิพันธ์ (2529: 12) ได้สรุปความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ คือ อ่านเพื่อจับเนื้อหาสาระของเรื่องได้

จากคำกล่าวทั้งหมดพอสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความ คือ กระบวนการที่ผู้อ่านสรุปความที่ได้จากการอ่านเรื่องราวหรือสื่อต่าง ๆ เพื่อเก็บเนื้อหาสาระที่เป็นแก่นของเรื่อง จุดมุ่งหมายของเนื้อเรื่อง

3.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความนอกจากจะเป็นทักษะของการแสวงหาความรู้แล้ว นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2552: 3) กล่าวว่า ivo การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เล็กจนโต การอ่านจับใจความเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนจะสามารถเล่าเรียนได้เก่งจนประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ผู้สอนจำเป็นจะต้องอ่าน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการสอนอยู่ตลอดเวลา และยังกล่าวว่าการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนให้มีความชำนาญ เพื่อจะได้สะสมประสบการณ์ทำให้เกิดความคิดกว้างขวาง และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และจิรวัดน์ อินทรพร (2556: 19) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าเป็นการอ่านในระดับเบื้องต้นแล้วสรุปสาระสำคัญ ถ่ายทอดต่อได้จากการฝึกฝนการอ่านสารประเภทต่าง ๆ เกิดเป็นความเข้าใจในการอ่าน และความเข้าใจในการอ่านโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ องค์ความรู้ ความเข้าใจ อารมณ์ ล้วนเป็นกลยุทธ์การอ่านที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนจนเกิดเป็นนิสัยรักการอ่าน

ดังนั้น จากความหมายของความสำคัญของการอ่านจับใจความ พอสรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่าน เริ่มจากการเรียงลำดับจากการอ่านง่ายไปหาการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ ความหมายของข้อความที่ปรากฏไปสู่การตีความถึงความสำคัญที่สัมพันธ์ของเนื้อหาและลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ จนถึงระดับที่ซับซ้อนขึ้น เพราะเป็นสิ่งที่ผู้คนที่ต้องพบเจอในชีวิตไม่ว่าจะเป็นช่วงวัยใด หากเราฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เราสามารถอ่านเพื่อจับใจความได้ดีและเปรียบเป็นผู้ที่มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

3.3 ประโยชน์ของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นความสามารถที่ผู้อ่านจะจำประเด็นสำคัญที่ได้จากการอ่าน ผู้มีความสามารถในการอ่านจับใจความจะช่วยในการอ่านหนังสือ การอ่านจับใจความสำคัญได้ก่อประโยชน์จากการอ่านมากมายเพราะการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวัน นักเรียน นักศึกษา ต้องใช้ในการแสวงหาความรู้และเมื่อจบไปแล้ว ก็ต้องนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน หากขาดด้านการอ่านจับใจความนี้แล้วนี้ ย่อมประสบความล้มเหลวในการอ่านเพราะอ่านจับใจความเป็นกุญแจดอกสำคัญที่ช่วยพัฒนาการอ่านของเด็กให้ก้าวหน้าไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ส่วน สุปราณี พุทธิการณ (2530: 29) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความว่า “ผู้มีประสบการณ์ทางการอ่านหนังสือมาก ย่อมได้รับประโยชน์จากการอ่านหนังสือเล่มหนึ่ง ๆ มากกว่าผู้อื่น” จากข้อความที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความมีประโยชน์อย่างยิ่งที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ และมีความจำเป็นเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

3.4 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ ได้มีนักการศึกษาหลายคนนำเสนอไว้อย่างหลากหลายได้ ดังนี้

วรรณ โสมประยูร (2544: 127-128) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการอ่าน ดังนี้

- 1) เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา บทความ สารคดี
- 2) เพื่อความบันเทิง เช่น อ่านนวนิยาย การ์ตูน วรรณคดี
- 3) เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 4) เพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดีประวัติศาสตร์
- 5) เพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้ เช่น อ่านข่าว
- 6) เพื่อหาประเด็นว่า ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงส่วนใดเป็นจริง เช่น การอ่านคำโฆษณา
- 7) เพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น อ่านบทความในวารสาร
- 8) เพื่อปฏิบัติตาม เช่น อ่านคำสั่ง คำแนะนำ คู่มือการใช้
- 9) เพื่อออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและเหมือนกับ

คำพูด เช่น อ่านบทละคร

3.5 จุดประสงค์ของการอ่านจับใจความ

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (2551: 145) ได้กล่าวว่า โดยทั่วไปจุดประสงค์ของการอ่านจับใจความมี 3 ประการ

1) การอ่านเพื่อความรู้ การอ่านเพื่อความรู้ ได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทตำรา สารคดีวารสาร หนังสือพิมพ์และข้อความต่าง ๆ เพื่อให้ทราบเรื่องราวอันเป็นข้อความรู้หรือเหตุการณ์ บ้านเมือง

2) การอ่านเพื่อความคิด การอ่านเพื่อความคิด ได้แก่ การอ่านหนังสือโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ทราบแนวความคิดทางปรัชญา วัฒนธรรม จริยธรรม และความคิดเห็นทั่วไป ซึ่งมักจะแทรกอยู่ในรูปของหนังสือแทบทุกประเภท

3) การอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการอ่านเพื่อฆ่าเวลา หรืออ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดีในเวลาว่าง บางคนมีนิสัยรักการอ่าน หากรู้สึกเครียดจากการอ่านหนังสือเพื่อความรู้ อาจอ่านหนังสือประเภทเบาสมองเพื่อการพักผ่อน

สรุปได้ว่า การอ่านนั้นมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน บางคนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ บางคนอ่านเพื่อความบันเทิงหาความเพลิดเพลินจากการอ่าน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และบางคนอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง แม้จะมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกัน แต่การอ่านต้องอาศัยกระบวนการคิดการตีความเพื่อหาสาระสำคัญ ประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาวิเคราะห์ วิจารณ์ สามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนให้เกิดประโยชน์และมาปฏิบัติตามได้อย่างเหมาะสม

3.6 พื้นฐานของการอ่านจับใจความ

นักวิชาการ ได้แบ่งลักษณะของพื้นฐานของการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

ชลธิรา กลัดอยู่ (2548: 25-26) กล่าวว่า การอ่านจับใจความของเรื่องทีอ่านนั้นมีอยู่ด้วยกัน 2 ลักษณะ คือ

1) การอ่านเพื่อจับใจความส่วนรวม คือ การทำความเข้าใจเนื้อหาสำคัญของข้อความหรือ เนื้อเรื่องที่อ่าน เพื่อให้มองเห็นความสัมพันธ์และรายละเอียดของเนื้อหานั้น ๆ และเข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของเนื้อเรื่องนั้น ๆ ได้ การอ่านประเภทนี้ทำได้โดยการพลิกดู และกวาดสายตาผ่านหัวข้อต่าง ๆ เพื่อให้ทราบว่าในแต่ละหัวข้อนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีการดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางด้วยวิธีการเชื่อมโยงเนื้อหา หรือมีแนวความคิดต่าง ๆ อย่างไร

2) การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจกับใจความสำคัญของเรื่องทีอ่าน ผู้อ่านที่ชำนาญจะไม่อ่านทุกตัวอักษร ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ไม่ชำนาญจะต้องอ่านอย่างพิถีพิถารณาจึงจะสามารถจับใจความสำคัญได้ ความสำคัญมิได้จำกัดแต่เพียงเนื้อเรื่องเท่านั้น นักอ่านที่ดีจะต้องเก็บเนื้อหา สาระที่สำคัญของเรื่องได้หลายแง่ หลายมุม เช่น เก็บความรู้ เก็บเนื้อเรื่องทีสำคัญ เก็บแนวคิด หรือทัศนะของผู้เขียน ตลอดจนจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง อาจจะมีอยู่หลายประการ หน้าที่ความสำคัญอาจจะแตกต่างกันออกไป

ฐนิษฐา พรหมกอง (2553: 46) ให้ความหมายของลักษณะของการอ่านจับใจความว่าการอ่านจับใจความ คือ 1) การอ่านเพื่อมุ่งทำความเข้าใจในเรื่อง 2) อ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่องทีอ่าน 3) อ่านเพื่อทำความเข้าใจกับจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องนั้นเพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ดังนั้นสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ การอ่านจับใจความส่วนรวมซึ่งเป็นการอ่านคร่าว ๆ เพื่อสำรวจตรวจสอบเนื้อหา หรือเนื้อเรื่องทีอ่านนั้นว่า สมควรทีจะอ่านอย่างละเอียดหรือไม่ และการอ่านจับใจความ ซึ่งจะเป็นการอ่านทีละเอียด ต้องอ่านอย่างพิถีพิถารณาเพื่อให้ได้ใจความสำคัญของงานเขียนนั้น ๆ

3.7 ลำดับขั้นการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความบรรลุวัตถุประสงค์ นักวิชาการจึงได้เสนอแนะวิธีการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

เฉลิมลาภ ทองอาจ (2554: 10-13) ได้กล่าวถึงวิธีการจับใจความว่า มีความเกี่ยวข้องกับทักษะย่อย ๆ ในเรื่องการเข้าใจคำ เข้าใจความหมายของคำ และประโยคทีจัดเรียงเป็นย่อหน้า โดยมีการเชื่อมโยงใจความสำคัญและประเด็นสำคัญทีมีความหมายต่อการช่วยให้ผู้เรียนจดจำสาระทีได้เรียนรู้อย่างแม่นยำ โดยมีวิธีการ ดังนี้

1) การสำรวจสิ่งที่อ่าน ครูให้นักเรียนสำรวจสิ่งที่อ่าน เพื่อให้เห็นภาพรวมเรื่องที่ผู้เขียนนำเสนอ เช่น ชื่อเรื่อง ภาพประกอบ หัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยของเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถคาดคะเนเรื่องจากหัวข้อที่มีความสัมพันธ์กันกับเรื่อง

2) การวิเคราะห์การดำเนินเรื่อง คือ การวิเคราะห์สิ่งที่อ่านว่ามีการนำเสนอแบบใด เช่น การนำเสนอเรื่องแบบเรื่องเล่า อธิบาย โน้มน้าวหรือนำเสนอข้อมูลซึ่งจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องหาให้พบเพราะมีผลต่อใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

3) การค้นหาคำหรือกลุ่มคำสำคัญ ครูให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการอ่านที่ฝึกการหาคำกลุ่มคำ หรือประโยคใจความสำคัญ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นใจความสำคัญของเรื่อง อาจใช้ปากกาเน้นข้อความหรือการจดบันทึกด้วยภาษาของตนเองสิ่งนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจำในระยะยาว

4) การตั้งคำถามต่อเรื่องที่อ่าน ควรมีการตั้งคำถามจะเป็นการช่วยทบทวนสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน มีเหตุการณ์สำคัญอะไร ที่เกิดขึ้น และผลสุดท้ายของเรื่องเป็นอย่างไร การตั้งคำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการค้นหาคำตอบไปยังตำแหน่งของข้อมูลสำคัญเพื่อทบทวนประเด็นสำคัญของเรื่อง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ง่ายชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น โดยครูสามารถจัดกิจกรรมการอ่านเดี่ยว อ่านคู่ อ่านกลุ่ม และผลัดการตั้งคำถามและตอบคำถามในประเด็นสำคัญต่าง ๆ

5) การจดบันทึกและการเขียน ครูควรให้ผู้เรียนได้จดบันทึกใจความสำคัญในแบบต่าง ๆ ที่ผู้เรียนถนัด เช่น แผนภาพความคิด ภาพวาดประกอบการบรรยายสั้น หรือการสรุปความเป็นความเรียงด้วยภาษาของตนเองที่จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหา ได้อย่างแม่นยำและนำไปสู่การคิดในระดับสูง ทั้งด้านการคิดวิเคราะห์ ประเมินค่า เพื่อตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต

ประทีป วาทิกทินกร (2555: 82) กล่าวว่า วิธีจับใจความสำคัญอาจจะกระทำได้โดยยึดหลัก ดังนี้ 1) อ่านเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่อง และ 2) ตั้งคำถามถามตัวเองสั้น ๆ ว่า เรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร และทำไม บางเรื่องอาจจะมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่เราต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญให้ได้มากที่สุด

กรมวิชาการ (2556: 189) กล่าวว่า การอ่านจับใจความให้บรรลุวัตถุประสงค์มีแนวทางดังต่อไปนี้

1) ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ อ่านเพื่อความเพลิดเพลินอ่านเพื่อบอกเจตนาของผู้เขียน เพราะจะเป็นแนวทางให้กำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสมและจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2) สำนวณส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้กว้างขวางและรวดเร็ว

3) ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่า เป็นหนังสือประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางในการอ่านจับใจความได้ง่ายขึ้น

4) ใช้ความสามารถทางภาษาด้วยการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

5) ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่เคยอ่านมาประกอบ เพื่อจะทำให้เข้าใจและจับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

จากความหมายของวิธีการจับใจความ สรุปได้ว่า เราจะต้องอ่านเพื่อให้รู้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยการอ่านซ้ำ หรืออย่างละเอียดก็ได้ เพื่อจับประเด็นสำคัญในข้อความที่เราอ่านนั้น ๆ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทักษะการอ่านจับใจความ คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความที่เกิดขึ้นหลังที่ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยที่ผู้เรียนสามารถค้นหาสาระของเรื่อง หรือความสามารถในการจับประเด็นหลัก หรือใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน แล้วสามารถถ่ายทอดเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในเรื่อง ด้วยการตอบคำถามเล่าเรื่องย่อ สรุปความรู้และข้อคิด แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นบอกจุดมุ่งหมายของเรื่อง นำคำสุภาพิต คำพังเพย คำเปรียบเทียบ มาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่อ่าน คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ และมีความเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดี และวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

4. การเรียนรู้แบบ Story Line

การเรียนรู้แบบ Story Line เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะมีการผูกเรื่องแต่ละตอนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือที่เรียกว่า กำหนดเส้นทางเดินเรื่อง โดยใช้คำถามหลักเป็นตัวนำสู่การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนตามสภาพจริง ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบ Story Line ไว้ดังนี้

4.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบ Story Line

วลัย พานิช (2542: 1-2) ได้ให้ความหมายว่า วิธีการสอนแบบเดินเรื่องเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่บูรณาการความรู้และประสบการณ์เข้าด้วยกัน เป็นการดำเนินเรื่องที่เรียงติดต่อกันเป็นลำดับตุงเส้นเชือก ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ของการจัดการศึกษา เป็นการบูรณาการทั้ง

หลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยผู้สอนได้จัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างหลากหลายให้ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านการตั้งคำถามสำคัญ

ชนาธิป พรกุล (2544: 159) ได้ให้ความหมายว่า การสอนแบบ Story Line เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เปลี่ยนวิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใหม่โดยสิ้นเชิง เป็นวิธีการสอน เนื้อหาหลักสูตรบูรณาการ และทำให้ผู้เรียนสนใจทเรียนอยู่ตลอดเวลา

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 117) ได้ให้ความหมายว่า การสอน ด้วยวิธีการสอนแบบ Story Line เป็นวิธีการสอนบูรณาการความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน เข้าด้วยกันด้วยการกำหนดเค้าโครงเรื่องที่จะเรียน และเป็นการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบสตอรีไลน์จะเน้นการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง และสร้างสรรค์จากความรู้ ความคิด โดยมีพื้นฐานความเชื่อที่ว่าความรู้ที่มีความซับซ้อนและจำเป็นต้อง มีกระบวนการพัฒนา ความรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนนำความรู้เดิมหรือประสบการณ์มาเชื่อมโยงกับ ความรู้ใหม่ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

อรรถพล อนันตวรสกุล (2545: 70) ได้ให้ความหมายว่า Story Line เป็นรูปแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เรียงร้อยวิธีการ สอนแบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เป็นรูปแบบของการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะโดดเด่นในการบูรณาการ หลักสูตร องค์ความรู้ ทักษะการเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้จากหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเข้า ด้วยกันโดยอาศัย “เส้นทางเดินเรื่อง” หรือ Story Line ที่ครูผู้สอนได้วางโครงเรื่องไว้คร่าว ๆ แบ่ง ออกเป็นตอน ๆ ผู้เรียนจะเป็นผู้เติมเต็มรายละเอียดของเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นตามจินตนาการ ความคิด สร้างสรรค์ การวางแผน และการตัดสินใจของผู้เรียนเองเรื่องราวที่เกิดขึ้นใน Story Line นั้นจึงเกิด จากประสบการณ์เดิมส่วนหนึ่งของผู้เรียนผสมผสานเข้ากับความคิดใหม่และประสบการณ์ใหม่ที่เกิด จากกิจกรรมย่อย ๆ ในแต่ละช่วงของ Story Line กระบวนการจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนารูปแบบ แนวคิด (Conceptual Model) ของตนเอง

ทิตนา เขมมณี (2548: 54-55) ได้ให้ความหมายว่า วิธีการสอนในรูปแบบ Story Line เป็นรูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่องราว คือ การให้ผู้เรียนสร้างสรรค์เรื่องราวด้วย ตนเอง ซึ่งครูผู้สอนมีหน้าที่วางเส้นทางเดินเรื่องด้วยการดำเนินเรื่องเป็นตอน ๆ ซึ่งแต่ละตอน ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยที่เชื่อมโยงกันด้วยคำถามหลักที่มีลักษณะ 4 คำถาม คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นในเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์ของ ตนเองอย่างเต็มที่ และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

วัตินาพร ระงับทุกข์ (2550: 3) ได้ให้ความหมายว่า วิธีการสอนแบบ Story Line เป็นการผูกเรื่องแต่ละขั้นตอนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกัน และมีการเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือเรียกว่าการกำหนดเส้นทางเดินเรื่อง โดยเริ่มจากการตั้งคำถามหลักเป็นจุดเริ่มต้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมอย่างหลากหลาย

จากที่กล่าวมาผู้ค้นคว้าอิสระสรุปได้ว่า รูปแบบการสอนแบบ Story Line หมายถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยการใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ใหม่จากสิ่งใกล้ตัวของผู้เรียน ตามเส้นทางที่ครูเป็นผู้กำหนดให้ โดยมีคำถามหลักเป็นตัวนำในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ เส้นทางเดินเรื่อง ได้แก่ ฉาก ตัวละคร วิธีชีวิต และเหตุการณ์สำคัญ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่อง ซึ่งมีการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ โดยการตั้งคำถามว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

4.2 ความเชื่อพื้นฐานของการเรียนรู้แบบ Story Line

อรรถย มูลคำ และคณะ (2549: 34-35) ได้กล่าวว่า Story Line ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่าโลกในทศวรรษหน้า ต้องการคนที่มีความสามารถในการผสมผสานศาสตร์หลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน และสามารถนำศาสตร์เหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน เช่น เชื่อว่านักการเมืองที่ดีควรมีความสามารถทั้งด้านความเป็นผู้นำ นักรัฐศาสตร์ นักนิติศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ นักอนุรักษ์ธรรมชาติ และนักวิทยาศาสตร์ที่สามารถจัดการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่สร้างปัญหาใหม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบอื่น ๆ นอกจากนี้ ผู้คิดค้นนวัตกรรมนี้ยังมีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ 3 ลักษณะ ได้แก่

- 1) ความรู้ควรมีลักษณะเป็นองค์รวมและสามารถสังสมเพิ่มพูนได้
- 2) ผลของการเรียนรู้จะคงทนและถาวรหรือไม่ขึ้นอยู่กับวิธีที่ได้มาซึ่งความรู้นั้น และประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) ผู้เรียนจะรู้คุณค่าและสรรค์สร้างผลงานที่ที่มีความหมายได้ โดยผ่านการเรียนรู้จากการกระทำของตนเองด้วยประสบการณ์ตรง

วลัย พานิช (2545: 6) ได้กล่าวว่า Story Line สามารถนำไปประยุกต์หรือปรับใช้ในการสอนระดับอุดมศึกษาหรือในการฝึกอบรมบุคลากรได้ ทั้งนี้ ผู้เขียนมีแนวคิดนี้บนพื้นฐานความเชื่อว่าการศึกษามีความหมายเมื่อการศึกษามีลักษณะ ดังนี้

- 1) มีการบูรณาการ (Integrated) เชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาของแต่ละวิชา
- 2) เป็นองค์รวม (Holistic) เน้นกฎ ทฤษฎี ประเด็นและข้อคำถามที่มีความสำคัญหรือมีประเด็นร่วมกัน

3) เน้นการสืบสอบ (Inquiry-Oriented) ให้ผู้เรียนสืบค้นหาคำตอบด้วยวิธีวิจัยต่าง ๆ ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายและเน้นการพัฒนากระบวนการคิด

4) เน้นการสร้างสร้งองค์ความรู้ (Constructivist) ให้ผู้เรียนหาความหมายจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับหรือจากการศึกษาและต้องพัฒนาให้เกิดความรู้ด้วยตนเอง

องค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วนของ Story Line คือ ฉาก ตัวละคร การดำเนินชีวิต และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือปัญหาที่ต้องแก้ไข ยังคงเป็นหัวใจสำคัญและคำถามหลักยังคงเป็นตัวเชื่อมหรือเป็นตัวเปิดประเด็นในการดำเนินเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง

จากที่กล่าวมาผู้ค้นคว้าอิสระสรุปได้ว่า ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบ Story Line กล่าวคือ Story Line ได้นำทฤษฎีการเรียนรู้หลายทฤษฎีมาใช้ร่วมกัน อาทิ การบูรณาการการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวผู้เรียนเชื่อมโยงออกไปสู่วิถีชีวิตจริง การค้นคว้าหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์แห่งการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน สามารถยืดหยุ่นเวลา และกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสม การดำเนินการเช่นนี้ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปโดยธรรมชาติ มีชีวิตชีวา สอดคล้องกับความต้องการ สร้างความสนุกสนาน และทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้

4.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบ Story Line

จาริณี วิทยานิวรรตน์ (2542: 10) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบ Story Line ไว้ ดังนี้

1) ฉาก เป็นการระบุเวลา สถานที่ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของเรื่องราว ดังนั้น การกำหนดฉากจึงเปรียบเสมือนกับการสร้างบรรยากาศหรือการนำเข้าสู่เรื่องราวที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้

2) ตัวละครเป็นผู้มีบทบาท หรือมีส่วนร่วมอยู่ในเรื่องราวในฉากนั้น ๆ ตัวละครอาจเป็นคน สัตว์ หรือสิ่งไม่มีชีวิตก็ได้ เช่น ดิน น้ำ ดวงอาทิตย์ หรือข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ก็ได้ แต่สิ่งที่สำคัญ คือ ผู้เรียนจะต้องสร้างสรรคให้ตัวละครเหล่านี้มีชีวิตที่โลดแล่นอยู่ในเรื่องราวให้ได้

3) การดำเนินชีวิตของตัวละคร หรือวิถีชีวิตของตัวละคร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมีอิทธิพลต่อการดำเนินเรื่อง ตัวละครแต่ละตัวจะมีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันไปตามจินตนาการของผู้เรียนที่กำหนดขึ้น

4) เหตุการณ์สำคัญหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่อง องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอย่างมากที่สุด เนื่องจากเหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นจุดหักเห และเป็นสื่อนของเรื่องนั่นเอง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดหาทางออกต่าง ๆ ให้กับตัวละคร และเรื่องราวในเรื่อง ซึ่งการตัดสินใจของผู้เรียนจะสะท้อนให้เห็นถึงความคิด ค่านิยม เจตคติ รวมทั้งทักษะในการแก้ปัญหา โดยผ่านกระบวนการคิด การวิเคราะห์ที่ไตร่ตรอง และตัดสินใจ เหตุการณ์สำคัญในเรื่องอาจมีมากกว่าหนึ่งเหตุการณ์ และอาจเชื่อมโยงกันได้

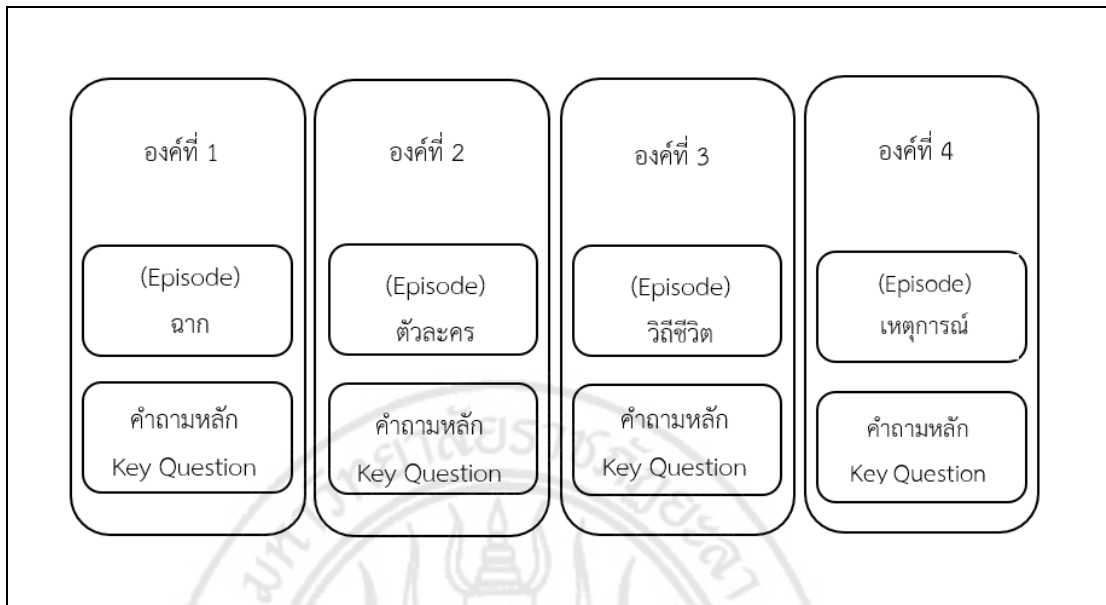
วลัย พานิช (2543: 26) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของ Story Line ไว้ว่า การสร้างเรื่องใน Story Line นั้นเป็นการดำเนินเรื่องหรือผูกเรื่องที่มีความต่อเนื่องประดุจเส้นเชือก โดยมีคำถามหลัก (Key Question) เป็นตัวเชื่อมการดำเนินเรื่องหรือตัวเปิดประเด็นในการดำเนินเรื่อง องค์ประกอบสำคัญของเรื่องที่จะทำให้เกิดสตอรี่ไลน์ได้นั้นจะต้องมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การจัดฉาก (Setting the Scene) เป็นการระบุเวลา สถานที่ สิ่งแวดล้อม
- 2) มีตัวละคร (Character) เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับฉากหรือเหตุการณ์ในการจัดฉาก
- 3) การดำเนินชีวิต (A Way of Life) เป็นการดำเนินชีวิตหรือเป็นเรื่องราวของตัวละครใน
- 4) มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น หรือมีปัญหที่ต้องแก้ไข (Events Incidents or Real Problems to be Solved)

จากองค์ประกอบสำคัญของ Story Line ทั้ง 4 คือ มีฉาก ตัวละคร การดำเนินชีวิต และมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นหรือมีปัญหที่ต้องแก้ไขอาจจะวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อให้อ่าน Story Line ได้ง่ายขึ้น ดังนี้

- 1) ผู้สร้างขึ้นต้นคำถามว่า เกิดเรื่องราวที่ไหน คือ ฉาก เป็นตัวเปิดเรื่องให้ผู้เรียนได้ทราบว่าเขากำลังจะมีประสบการณ์ใหม่เกิดขึ้น เป็นการเริ่มเข้าสู่บทเรียนหรือเปิดตัวเรื่องในฉากจะเป็นการระบุสถานที่ เวลา สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
- 2) เมื่อมีฉากแล้วก็ต้องมีคนหรือสัตว์หรือสิ่งใด ๆ มาเกี่ยวข้องกับด้วย นั่นคือ คำถามว่ามีใครบ้าง ตัวละครจะทำให้ฉากหรือเหตุการณ์นั้นมีความเป็นจริง (Realistic) ขึ้น
- 3) เมื่อมีตัวละครเกิดขึ้นก็ต้องมีคำถามว่าตัวละครเหล่านั้นทำอะไร คือ การดำเนินชีวิตซึ่งเป็นเรื่องราวของตัวละครว่าได้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง
- 4) เพื่อให้ Story Line มีจุดที่น่าสนใจก็ต้องมีคำถามว่ามีอะไรสำคัญที่เกิดขึ้นกับตัวละครบ้าง คือ การมีเหตุการณ์เกิดขึ้นอาจเป็นได้ทั้งด้านดีหรือไม่ดีหรือมีปัญหที่ต้องแก้ไข ซึ่งองค์ประกอบนี้เปรียบเสมือนจุดสรุปของเรื่องราวทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบที่ 1 และ 2 ผู้สร้างอาจสลับขั้นตอนกันได้ เช่น เริ่มจากตัวละครเป็นการเปิดตัวและตามด้วยสถานที่ที่ตัวละครนั้นเกี่ยวข้อง

ภาพที่ 1 แผนผังเส้นทางเดินเรื่อง (Topic Line)

จากแผนผังแสดงให้เห็นว่า Story Line จะต้องมิตอนหรือฉากอย่างน้อย 4 ตอน ตามองค์ประกอบทั้ง 4 ของ Story Line ซึ่งแต่ละตอนจะถูกเชื่อมโยงด้วยการตั้งคำถามหลัก ในกรณีที่มีหลายตอนหรือมีเหตุการณ์ย่อย ๆ เกิดขึ้นมากกว่า 1 เหตุการณ์ในเส้นทางเดินเรื่องของ Story Line เช่น องค์ประกอบของตัวละครอาจมี 2 ตอนที่จะดำเนินเรื่องราวเกี่ยวกับตัวละครนั้น ๆ เพื่อเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่เป็นวิถีชีวิตซึ่งเป็นเส้นทางเดินเรื่อง การดำเนินเรื่องใน Story Line คือ การจะทำให้เกิดการเรียนการสอนได้อย่างไร ครูจะเป็นผู้พัฒนาหรือสร้าง Story Line และผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมด้วยลักษณะสำคัญ ดังที่ สตีฟ เบล ได้เสนอไว้ว่า

- 1) มีเส้นทางเดินเรื่อง (Topic Line) ที่ดำเนินเรื่องอย่างมีเหตุผลและต้องมีการเรียงลำดับขั้นตอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง 4 ของ Story Line
- 2) มีตัวคำถามหลัก (Key Question) เป็นตัวเชื่อมโยงแต่ละฉาก ซึ่งผู้เรียนต้องเกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
- 3) คำถามหลักแต่ละข้อเกี่ยวข้องกับแต่ละตอนหรือฉาก (Episode)
- 4) แต่ละฉากใน Story Line เป็นสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้สืบค้นแสวงหาคำตอบจากประสบการณ์โดยตรง
- 5) ผู้เรียนได้เรียนรู้และบรรลุความสำเร็จตามความแตกต่างของระดับศักยภาพของตน และทุกคนต้องกลับมาตอบคำถามหลักเพื่อหาคำตอบใน Story Line ฉากอื่น ๆ ต่อไป

อรรถัย มูลคำ และคณะ (2543: 43-49) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบ Story Line ไว้ว่า การเรียนการสอนด้วย Story Line มีองค์ประกอบ 4 ส่วนด้วยกัน ดังนี้

1) ฉาก (Setting) ได้แก่ สถานที่ หรือภาพกว้าง ๆ ที่เป็นที่อยู่อาศัยของตัวละครในเรื่อง และอยู่ภายใต้เงื่อนไขของเวลา เช่น เวลาในยุคปัจจุบัน ยุคประวัติศาสตร์ หรือในอนาคต ส่วนสถานที่นั้นจะกำหนดตามเรื่องราวที่สร้างขึ้น เช่น บ้าน หอพัก แม่น้ำ ทะเล ทุ่งนา ภูเขา โรงแรม เกาะโรงพยาบาล ฯลฯ ผู้สอนจะต้องตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถามแล้วสร้างฉากขึ้นตามคำตอบหรือจินตนาการของผู้เรียน

2) ตัวละคร (Character) ได้แก่ สิ่งมีชีวิตในเรื่องที่โลดแล่นอยู่ในเนื้อเรื่อง อาจเป็นคนหรือสัตว์ก็ได้ ซึ่งต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ต้องให้ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องที่จะเรียนในฐานะตัวละครอีกตัวหนึ่งในเนื้อเรื่องนั้น ตัวละครที่สร้างขึ้นอาจมีลักษณะเป็นตุ๊กตา หรือหุ่นก็ได้ และตัวละครนั้นก็จะมีบทบาทในการเดินเรื่องตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่องเหมือนเป็นตัวแทนของผู้เรียนจริง ๆ จนผู้เรียนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจในตัวละครที่สร้างขึ้นมา

3) การดำเนินชีวิต หรือวิถีชีวิตของตัวละครในเรื่อง (A Way of Life) เป็นการดำเนินชีวิตของตัวละครตามสถานที่ และฉากที่กำหนดขึ้นมาในเรื่อง

4) เหตุการณ์สำคัญหรือปัญหาในเรื่องที่ต้องแก้ไข (Events, Incident. Real Problem to be Solved) เป็นเหตุการณ์หรือปัญหาตามความจริงหรือปัญหาสถานการณ์ที่สมมติขึ้นมาให้เหมือนความจริงที่ตัวละครจะต้องเผชิญ แล้วให้ผู้เรียนสามารถฝึกแก้ปัญหาหรือสถานการณ์นั้นให้ได้คำถามที่ผู้สอนใช้ถามผู้เรียนในแต่ละองค์ (Episode) จะต้องสามารถพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างไม่มีขีดจำกัด ขึ้นอยู่กับความน่าสนใจของแต่ละคำถาม ความกระตือรือร้นในการอยากเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคนจะต้องแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้เรียนจะสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพที่มีอย่างเต็มที่

จากที่กล่าวมาผู้ค้นคว้าอิสระสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบ Story Line ประกอบด้วยฉาก ตัวละคร วิถีชีวิต และเหตุการณ์สำคัญ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่อง องค์ประกอบต่าง ๆ จะถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันจนกลายเป็นเรื่องราว มีการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นไปจนจบเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านได้เกิดความเข้าใจอย่างมีองค์ความคิด และได้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

4.4 ขั้นตอนของการเรียนรู้แบบ Story Line

อรรถพล อนันตวรสกุล (2545: 4-5) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการวางแผนการสอนแบบ Story Line ไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1) วิเคราะห์หลักสูตร โดยรวมของทุกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และกำหนดหัวข้อและจุดประสงค์ที่จะนำมาบูรณาการในการเรียนการสอน

2) กำหนดเส้นทางเดินเรื่อง การเรียงลำดับหัวข้อโดยแบ่งออกเป็นตอน ๆ คำนี้ถึงองค์ประกอบสำคัญทั้ง 4 ประการ คือ ฉาก ตัวละคร วิธีชีวิต และเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งในส่วน ของรายละเอียดนั้นเป็นหน้าที่ของผู้เรียนในการเติมเต็มเรื่องราวต่าง ๆ

3) การกำหนดคำถามหลักเพื่อใช้ในการเปิดประเด็นนำเข้าสู่กิจกรรมและ เชื่อมโยงเรื่องราวและกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละส่วนเข้าด้วยกัน เนื่องจากการใช้คำถามหลักทำหน้าที่ ในการนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้น การตั้งคำถาม จึงควรเป็นคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด ความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม

4) การวางรูปแบบกิจกรรมย่อย ๆ โดยการเน้นจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมในการคิด และปฏิบัติ เพื่อหาคำตอบสำหรับคำถามหลักนั้น ๆ กิจกรรมต่าง ๆ ควรมี หลากหลายและน่าสนใจเหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียนควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมี ส่วนร่วมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

5) การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมและ ลักษณะของการจัดชั้นเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6) วัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.

วลัย พานิช (2543: 42-43) ได้กล่าวถึงรูปแบบ และขั้นตอนของแผนการจัดการ เรียนรู้แบบ Story Line ว่ามี 7 ช่อง ดังนี้

1) การผูกเรื่องหรือดำเนินเรื่อง ซึ่งจะต้องระบุขั้นตอนการสอนแบบ Story Line และเป็นตัวกำหนดฉาก

2) คำถามหลักเป็นคำถามที่ให้ผู้เรียนได้คิดหาคำตอบด้วยตนเอง

3) กิจกรรมเป็นกิจกรรมหลากหลายที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะตอบคำถามหลัก ด้วยตนเอง

4) ลักษณะการจัดชั้นเรียน เป็นลักษณะดังในช่อง 3 ข้างต้นที่ได้กล่าวไว้แล้ว

5) สื่อการเรียนการสอน เป็นสื่อที่ผู้สอนจะใช้เพื่อช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียน เช่น แผนที่ เอกสารอ้างอิง เป็นต้น

6) ผลงานของผู้เรียน เป็นการระบุผลงานของผู้เรียนเป็น End-Product ของ กิจกรรมในช่องที่ 3

7) การประเมินผล เป็นแนวทางของผู้สอนในการประเมินการเรียนรู้และ พัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งต้องมีส่วนสัมพันธ์กับช่อง 6 ทั้ง 7 ช่องนี้ เป็นรูปแบบพื้นฐาน ซึ่งผู้สอนอาจ นำปรับใช้ให้เหมาะสมได้

อรรถัย มูลคำ และคณะ (2543: 41-43) การนำนวัตกรรม Story Line มาใช้ในการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) การสังเคราะห์และวิเคราะห์เนื้อหาของรายวิชา กลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์แล้วแต่กรณีด้วยการร่วมมือกันในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และผู้สอนเพื่อพิจารณาอย่างละเอียดว่าองค์ความรู้ที่ประสงค์จะจัดให้แก่ผู้เรียนนั้น ได้แก่ อะไรบ้างมีความโดดเด่น สอดคล้องหรือซ้ำซ้อนอยู่ในรายวิชา กลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างไร แล้วกำหนดองค์รวมแห่งองค์ความรู้ที่พึงประสงค์ไว้ให้ชัดเจนในรูปของหลักสูตร ถ้าเป็นการบูรณาการหลักสูตรหรือในรูปของหัวเรื่อง ถ้าเป็นการบูรณาการการเรียนการสอน

2) การเขียนหลักสูตรหรือแผนการสอน เมื่อคณะผู้กำหนดหลักสูตรสังเคราะห์องค์รวมแห่งองค์ความรู้ที่ประสงค์จะให้ปรากฏอยู่ในหลักสูตรเรียบร้อยแล้วก็จะเขียนหลักสูตรขึ้นโดยใช้เส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line) ของ Story Line เป็นกรอบในการเขียนเช่นเดียวกัน ถ้าประสงค์จะบูรณาการการเรียนการสอนก็จะใช้เส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line) ของ Story Line เป็นกรอบในการเขียนด้วย โดยมีหัวเรื่องเป็นเครื่องกำหนดเนื้อหาความแตกต่างของการบูรณาการหลักสูตรและการบูรณาการการเรียนการสอนอยู่ที่คำถามนำที่ใช้ในแต่ละองค์ กล่าวคือ การบูรณาการหลักสูตรจะเน้นคำถามนำที่มีความเกี่ยวพันกันของกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ แต่การบูรณาการการเรียนการสอนเน้นคำถามนำที่เนื้อหาขั้นตอนการเขียนหลักสูตรหรือการเขียนแผนการสอนนี้เกิดขึ้นก่อนนำหลักสูตรหรือแผนการสอนไปใช้และเป็นขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าผู้สอนและผู้เรียนมีบทบาทอย่างไรในการเรียนการสอน รวมทั้งสื่อและกิจกรรมต่าง ๆ จะถูกนำเข้ามาสู่แผนการสอนในลักษณะใด

3) การกำหนดเส้นทางการเดินเรื่องให้สอดคล้องกับหลักสูตรหรือหัวเรื่องเส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line) ก็คือ องค์ก็ดี หรือคำถามนำก็ตาม ที่กล่าวไว้ในข้อที่ 2 เป็นศัพท์บัญญัติที่ใช้ใน Story Line ซึ่งต่อไปนี้จะได้กล่าวต่อบรรยายให้เห็นชัดเจนว่าขั้นตอนการกำหนดเส้นทางการเดินเรื่องคืออะไร มีวิธีปฏิบัติเช่นไร

สรุปได้ว่า ผู้ค้นคว้าอิสระได้ประยุกต์ขั้นตอนของการเรียนรู้แบบ Story Line ที่จาก (อรรถพล อนันตวรสกุล, 2545: 4-5) ได้แก่ ขั้นที่ 1 แจ้างจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการกำหนดเส้นทางการเดินเรื่อง ได้แก่ ฉาก ตัวละคร วิถีชีวิต และเหตุการณ์สำคัญในเรื่อง ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม ขั้นที่ 4 สรุบบทเรียนและขั้นที่ 5 ประเมินผล

4.5 ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบ Story Line

อรรถัย มูลคำ และคณะ (2543: 38-40) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบ Story Line ไว้ว่าประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ Story Line มิได้เกิดขึ้นแก่ผู้สอนหรือผู้เรียนหนึ่งฝ่ายใดแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่เกิดขึ้นแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายดังข้อมูลต่อไปนี้

1) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

- ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงทักษะที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ เพราะการทำงานกับหัวข้อหรือประเด็นที่ผู้เรียนจะได้รับมอบหมายตามความสนใจเป็นการฝึกฝนทักษะด้านต่าง ๆ ได้หลากหลายโดยผู้เรียนไม่รู้สึกรำคาญ ในขณะที่เดียวกันก็มีการตรวจสอบความสามารถในการนำไปใช้โดยการสาธิตหรือการแสดงผลงานของผู้เรียนได้อีกด้วย

- วิธีการนี้เป็นวิธีการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพราะความรู้ที่อยู่ในสมองของผู้เรียนเองเป็นสิ่งที่ดีที่สุด ซึ่งหลายเรื่องที่ผู้เรียนสร้างสรรค์งานออกจากความนึกคิดและประสบการณ์ของตนเองเป็นเรื่องล้ำค่ามหัสจรรย์ในห้องเรียนนั้น

- วิธีการนี้ทำให้เกิดรูปแบบการแก้ปัญหาที่ยากหรือซับซ้อนนอกเหนือจากที่มีในหลักสูตรเพราะผู้เรียนจะมีโอกาสได้สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ต่าง ๆ จากจินตนาการของตนเองเพิ่มมากขึ้น หลายครั้งที่ผู้เรียนสามารถกำหนดคุณลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดตัวละครของเขาเองได้เมื่อเกิดคำถามที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น การกดขี่ข่มเหง ความเห็นแก่ตัว ความสัมพันธ์ระหว่างการดำรงชีวิตที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เป็นต้น

- วิธีการนี้เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถทบทวนไปมาได้จากมวลประสบการณ์เดิมของผู้เรียนการทบทวนฝึกหัดบ่อย ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวรมากขึ้น ดังนั้น การที่ผู้สอนสามารถสร้างกิจกรรมที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้มากที่สุด รวมไปถึงการสร้างเค้าโครงเรื่องที่ดีซึ่งทำให้ผู้เรียนสนใจในการฝึกทักษะแปลกใหม่ย่อมเป็นการท้าทายความสามารถของผู้สอนเช่นกัน

- วิธีการนี้ง่ายต่อการนำสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวของผู้เรียนมาเป็นประเด็นในการศึกษาได้ เช่น ในกรณีของผู้เรียนตัวเล็ก ๆ ที่เริ่มศึกษาเป็นครั้งแรก ประเด็นที่จะศึกษาน่าจะเริ่มตั้งแต่ตัวของฉัน ครอบครัวของฉัน เป็นต้น เมื่อเติบโตขึ้นประเด็นการศึกษาก็น่าจะเริ่มตั้งแต่วงกว้างตามออกไป เช่น ชุมชนของฉัน ประเทศของฉัน หรือแม้กระทั่งการออกไปผจญภัยในดินแดนตอนกลางหรือย้อนไปอดีตสู่ประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เป็นต้น

- วิธีการนี้เป็นวิธีการที่มีชีวิตชีวา เนื้อหาคือผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสร้างขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้สามัญสำนึกใช้ทักษะในการสำรวจสิ่งแปลกใหม่และใช้ทักษะในการอธิบายความคิดได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ผู้เรียนจะกระตือรือร้นเป็นอย่างมากที่จะสร้างผลงานของเขาอย่างเต็มความสามารถ

- วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถเชื่อมต่อกับความยากง่ายของความรู้ให้แก่ผู้เรียน แต่ละคนในห้องได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนจากเพลิดเพลินกับการสร้างสรรค์งานของเขาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมทักษะต่าง ๆ ของเขาเอง เช่น พัฒนาการทางภาษา เป็นต้น นอกจากนี้ยังจะ

ได้รับประโยชน์จากการเปิดกว้างของคำถามในแต่ละรอบ ซึ่งจะทำให้เขาได้สร้างสรรค์งานเต็มตามความสามารถของเขาเอง

2) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้สอน

- วิธีนี้จะเปลี่ยนทัศนคติของผู้สอนหลายคนเห็นว่าเทคโนโลยีเป็นเรื่องไม่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน เพราะที่แท้จริงแล้วเทคโนโลยีเปรียบเสมือนฆมทรัพย์ที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างเรื่องราว และจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้ ผู้สอนเกิดความประทับใจในความสามารถของผู้เรียน และการเลียนแบบของเด็กที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ

- เป็นวิธีที่สร้างแรงจูงใจได้ในระดับสูงและสม่ำเสมอ ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจและมีเสถียรภาพในการที่จะเรียนรู้ผ่านโครงเรื่องที่เขาคือเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างขึ้น ผู้สอนจะสนุกสนานไปกับการเรียนรู้ของผู้เรียน

- เป็นวิธีการสอนที่ผู้สอนไม่ต้องเหนื่อยเหมือนกับการสอนปกติที่จะต้องบรรยาย เพียงแต่จะต้องเตรียมการสอนให้เพิ่มมากขึ้นด้วยการใช้ความคิดในการออกแบบกิจกรรมจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับผู้เรียน จัดทำสื่อเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

วลัย พานิช (2545: 32) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบ Story Line ดังนี้

1) การเรียนรู้แบบ Story Line เป็นการสอนที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน 4 ประการ ดังนี้

- การสื่อสาร เพราะผู้เรียนจะต้องติดต่อสื่อสารพูดคุย และรับฟังซึ่งกันและกัน Story Line เน้นการปรึกษาหารือ และการพูดคุยวางแผนในกลุ่ม

- การลงมือทำด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบ Story Line สร้างแนวคิดที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม สร้างจินตนาการ การวางแผน การจัดหาข้อมูล การสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองให้กับผู้เรียน เป็นการผลิตผลงานด้วยความสามารถของผู้เรียนเอง

- การคิดและลงมือปฏิบัติเอง การเรียนรู้แบบ Story Line เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำ และได้คิดอย่างอิสระในทุกขั้นตอน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาและตัดสินใจลงมือทำได้ด้วยตนเอง

- ทำให้ผู้อื่นยอมรับถึงความรู้สึกของผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนทุกคนต้องการยกย่องชมเชย และการยอมรับในกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับผลงานที่แสดงออกมา ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์งานออกมาอย่างเต็มที่

2) เป็นการเรียนรู้ที่เน้น Action Learning ซึ่งผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้จริง โดยผู้เรียนนั้นเป็นผู้ศึกษาคิดวิเคราะห์และปฏิบัติเอง ซึ่งเป็นการท้าทายความสามารถของผู้เรียนให้แสดงความสามารถออกมาอย่างเต็มที่

3) ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพทั้งด้านสติปัญญา การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้งการตัดสินใจด้วยตนเอง อีกทั้งยังพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการพัฒนาค่านิยมสอดแทรกไว้ใน การเรียนรู้แบบ Story Line ทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบ Story Line เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ได้ประโยชน์ทั้งผู้เรียนและผู้สอน เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ การลำดับเหตุการณ์ และการสร้างจินตนาการด้วยตนเอง

5. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับในประเด็นความหมายได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ ดังนี้

5.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

ชวลิต ชูกำแพง (2553: 25) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา เวลา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553: 216) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือผลการเรียนที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ (2560: 58) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง วัสดุหลักสูตรที่ควรพัฒนามาจากหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เป็นส่วนที่จะแสดงการจัดการเรียนการสอนตามบทเรียนและประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรายวันหรือรายสัปดาห์

สุวิทย์ มูลคำ (2549: 58) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียมการสอนหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายของนักการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารหรือแผนการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้าสำหรับครู โดยเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐาน/ตัวชี้วัด จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดำเนินการไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญทั้งผู้สอนและผู้เรียน เนื่องจากการเรียนการสอนที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้สอนมีการเตรียมการสอน และผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการเตรียมการสอนของผู้สอนไว้ล่วงหน้า เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงมีความสำคัญดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2552) กล่าวว่า การจัดทำแผนการศึกษามีความสำคัญและสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ได้ ดังนี้

- 1) ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการสอน การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ
- 2) ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อการวัดและประเมินผล ตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น
- 3) เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอน และครูที่สอนแทนนำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ
- 4) เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป
- 5) เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553: 206) กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนเปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกรหรือสถาปนิกที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมงานก่อสร้าง วิศวกรหรือสถาปนิกจะขาดพิมพ์เขียวไม่ได้ ฉะนั้นครูผู้สอนก็ขาดแผนการสอนไม่ได้ฉะนั้น ยิ่งผู้สอนที่จัดทำแผนการสอนด้วยตนเองก็ยิ่งให้ประโยชน์แก่ตนเองมากเพียงนั้นสรุปได้ ดังนี้

- 1) ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนวิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง

2) ช่วยให้ครูมีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ทำให้สอนได้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตร และสอนได้ทันเวลา

3) เป็นผลงานวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้

4) ช่วยให้สะดวกแก่ครูผู้สอนแทนในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2554: 109) กล่าวว่า การวางแผนการสอนมีความสำคัญดังนี้

1) ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ เมื่อเกิดความมั่นใจในการสอนย่อมเกิดความคล่องแคล่ว เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น ไม่ติดขัดเพราะได้เตรียมการทุกอย่างไว้พร้อมแล้ว การสอนจะดำเนินการไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างสมบูรณ์

2) ทำให้การสอนมีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านไป เพราะผู้สอนสอนมีแผนเป้าหมาย และมีทิศทางในการสอน มิใช่สอนอย่างเลื่อนลอย ผู้เรียนจะได้รับความรู้ความคิด เกิดเจตคติ เกิดทักษะ และประสบการณ์ใหม่ตามที่ผู้สอนวางแผนไว้ ทำให้การเรียนการสอนมีคุณค่า

3) ทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทั้งนี้เพราะในการวางแผนการสอน ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร ทั้งทางด้านจุดประสงค์การสอน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล เมื่อผู้สอนสอนตามแผนการสอนก็เป็นการสอนที่ตรงตามจุดหมายและทิศทางของหลักสูตร

4) ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพดีกว่าการสอนที่ไม่มีการวางแผน เนื่องจากการวางแผนการสอน ผู้สอนต้องวางแผนอย่างรอบคอบในทุกองค์ประกอบของการสอน รวมทั้งการจัดเวลา สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ได้สะดวกและง่ายขึ้น

5) ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไป ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นแนวทางในการทบทวนหรือการออกข้อสอบเพื่อวัดผลประเมินผลผู้เรียนได้ นอกจากนี้ทำให้ผู้สอนมีเอกสารไว้ให้แนวทางแก่ผู้สอนแทนในกรณีที่จำเป็นเมื่อผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนเองได้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน

6) ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน ทั้งนี้ เพราะผู้สอนสอนด้วยความพร้อมทั้งทางด้านจิตใจและวัตถุความพร้อมทางด้านจิตใจ คือ ความมั่นใจในการสอน เพราะผู้สอนได้เตรียมการสอนไว้อย่างพร้อมเพรียง เมื่อเกิดความพร้อมในการสอนย่อมสอนด้วยความกระฉ่างแจ้ง ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่จะเรียน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2560) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

- 1) ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนที่ดี วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์การศึกษา
- 2) ช่วยให้ครูผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย
- 3) ช่วยให้ครูผู้สอนทราบว่า การสอนของตนได้เดินไปในทิศทางใด หรือทราบว่า จะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร และจะวัดและประเมินผลอย่างไร

4) ส่งเสริมให้ครูผู้สอนฝ่ายศึกษาค้นคว้าความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ จะจัดทำ และใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล

- 5) ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้
- 6) แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อการศึกษา
- 7) เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนสำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะให้สูงขึ้น

จากความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปสาระสำคัญของความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ ดังนี้

- 1) ช่วยให้ผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ ที่ทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย
- 2) ช่วยให้ครูผู้สอนได้ทราบว่า การสอนของตนได้เดินไปในทิศทางใดหรือทราบว่า จะสอนอะไรด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อแหล่งเรียนรู้อะไร และจะวัดผลประเมินผลอย่างไร
- 3) ช่วยส่งเสริมให้ครูผู้สอนเฝ้าหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีจัดการเรียนรู้ และจัดทำและจัดใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล
- 4) ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาสศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้การจัดการจัดการเรียนรู้อย่างรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประกอบการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหา และผู้เรียน
- 5) ช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนที่กำหนดไว้
- 6) ช่วยให้ผู้สอนได้ทบทวนประสบการณ์การจัดการจัดการเรียนรู้อย่าง
- 7) เป็นหลักฐานทางวิชาการในด้านการจัดการจัดการเรียนรู้อย่าง

5.3 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนควรทราบเพื่อให้การจัดทำแผนเป็นไปอย่างถูกต้องและสมบูรณ์ ซึ่งในเรื่ององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2551: 86) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่

- 1) เรื่องและเวลาที่ใช้สอน
- 2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้
- 3) สาระสำคัญ
- 4) เนื้อหา (สาระ)
- 5) กิจกรรมการเรียนรู้ (กิจกรรมการเรียนการสอน)
- 6) สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ (สื่อการเรียนการสอน)
- 7) การวัดผลและประเมินผล

ชัยชาญ วงศ์สามัญ (2543: 41-42) เสนอว่าแผนการสอนว่ามีองค์ประกอบและข้อมูลในแต่ละส่วน ดังนี้

- 1) ชื่อวิชา ควรระบุว่าแผนการสอนนั้นจัดเตรียมสำหรับวิชาใด
- 2) กลุ่มผู้เรียน ระบุว่าแผนการสอนนั้นใช้สอนผู้เรียนชั้นใด
- 3) ชื่อบทเรียน ระบุว่าแผนการสอนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนใด
- 4) ชื่อหัวข้อ ระบุว่าแผนการสอนนั้นจัดเตรียมขึ้นสำหรับสอนหัวข้ออะไร
- 5) เวลาเรียน ระบุว่าแผนการสอนนั้นต้องใช้เวลาสอนนานเท่าไร
- 6) หัวข้อย่อย ในแต่ละหัวข้อควรแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ เพื่อความสะดวกในการเตรียมเนื้อหา จัดลำดับเนื้อหา และง่ายต่อการสอน
- 7) วัตถุประสงค์ของการเรียน ระบุเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแยกเป็นข้อว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะคติ และทักษะอะไรบ้างจากหัวข้อที่สอน
- 8) วิธีสร้างความสนใจ ระบุวิธีที่ผู้สอนจะใช้ในการกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจหัวข้อที่สอน เช่น การให้ดูตัวอย่างของจริงหรือการใช้สื่อต่าง ๆ การเล่าเรื่องที่น่าสนใจ การถามผู้เรียนถึงความสำคัญของหัวข้อที่จะสอนหรือกล่าวถึงสถิติที่น่าสนใจ เป็นต้น ซึ่งได้ค้นคว้าและเนื้อหาวิชา ประกอบด้วยเนื้อหาวิชาทั้งหมดที่จะใช้สอนคัดเลือกจากแหล่งต่าง ๆ เรียงลำดับเนื้อหาตามหัวข้อย่อยที่กำหนดไว้
- 9) กิจกรรมของผู้เรียน ควรมีการกำหนดว่าจะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอะไรบ้าง เพื่อให้สามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้ทักษะคติ และทักษะที่คาดหวังเอาไว้

10) สื่อการสอน เป็นสิ่งที่ผู้สอนต้องผลิตขึ้นหรือจัดหาจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ตัวอย่างจริง แผ่นใส แผ่นพลิก เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เทป โทรทัศน์ สไลด์หรือเอกสารประกอบการสอน ควรระบุให้แน่ชัดว่า สื่อที่ใช้มีอะไรบ้าง และต้องจัดเตรียมไว้ก่อนที่จะสอนหัวข้อนั้น ๆ

11) การประเมินผล ควรระบุถึงวิธีการประเมินที่จะใช้ เช่น อาจจะใช้ข้อสอบ การสังเกต การสอบถาม หรือตรวจผลงาน เป็นต้น ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้นควรออกข้อสอบสำหรับแต่ละแผนการสอนเอาไว้ล่วงหน้า และถ้ามีการกำหนดวิธีการสังเกตหรือมาตรฐานของผลงานแต่ละอย่าง ให้แน่ชัด เพื่อจะได้สะดวกในการประเมินวิชาผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด

12) เอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม ควรระบุใช้เตรียมแผนการความสะดวกในการค้นคว้าเพิ่มเติมภายหลัง โดยเฉพาะในกรณีที่เอกสาร หรือแหล่งข้อมูล ทั้งนี้ ผู้เรียนถามบางอย่าง แล้วผู้สอนไม่สามารถให้คำตอบได้ อาจจะหาคำตอบได้จากเอกสารบางฉบับที่ค้นคว้ามาแล้ว นอกจากนั้นยังมีประโยชน์ในการปรับปรุงแผนการสอนในอนาคตด้วย

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553: 206) กล่าวว่า แผนการสอนมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) วิชา หน่วยที่สอนและสาระสำคัญ (ความคิดรวบยอดของเรื่อง)
- 2) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 3) เนื้อหา
- 4) กิจกรรมการเรียนการสอน
- 5) สื่อการเรียนการสอน
- 6) วัดผลประเมินผล

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2560) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ควรประกอบด้วย ส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ หรือหัวแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนประกอบที่แสดงให้เห็นภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด ใช้กับผู้เรียนในระดับชั้นใด เรื่องอะไร ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนานเท่าใด

ส่วนที่ 2 ตัวแผนการจัดการเรียนรู้ (องค์ประกอบที่สำคัญ) เช่น

- 1) สาระ
- 2) มาตรฐานการเรียนรู้
- 3) มาตรฐานการเรียนรู้
- 4) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 5) สาระสำคัญ

6) จุดประสงค์การเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ จุดประสงค์ปลายทาง (จุดประสงค์ทั่วไป) และจุดประสงค์นำทาง (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม)

7) สารการเรียนรู้/เนื้อหา

8) กิจกรรม/กระบวนการ

9) สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้

10) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย วิธีการประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

11) เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้

12) บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ 3 ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย บันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้สอนบันทึกข้อสังเกตที่พบจากการนำไปใช้ เช่น ปัญหาและแนวทางแก้ไข กิจกรรมเสนอแนะ และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในการนำไปใช้ต่อไป อีกส่วนหนึ่งของใช้แผนการจัดการเรียนรู้ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน เช่น ใบงาน แบบทดสอบที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามแผนนั้น ๆ เป็นต้น

5.4 ประเภทของแผนการจัดการเรียนรู้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553: 85) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้มี 2 ประเภท ได้แก่

1) แผนการจัดการเรียนรู้ ระดับหน่วยการเรียนรู้ เป็นแผนที่ระบุเฉพาะกิจกรรมหลัก ๆ ที่ผู้สอนหรือผู้เรียนทำโดยไม่มีรายละเอียด เป็นการเขียนเค้าโครงว่าใน 1 หน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนต้องทำอะไรบ้างแต่ไม่ได้บอกว่าทำอย่างไร ผลของการกระทำหรือผลการเรียนรู้ เขียนไว้กว้าง ๆ ไม่ลงลึกถึงพฤติกรรม ก่อนทำการสอนควรเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง

2) แผนการจัดการเรียนรู้ ระดับรายชั่วโมงหรือครั้ง เป็นแผนที่ระบุกิจกรรมหลัก กิจกรรมย่อย และวิธีทำกิจกรรมเหล่านั้น รวมทั้งมีการยกตัวอย่างและการถามคำถาม เมื่อจบบทเรียนผู้เรียนต้องแสดงผลการเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ในจุดประสงค์

5.5 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

มนสิข สัทธสมบุรณ์ (2552: 1) ได้เสนอขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยสรุปเป็น 9 ขั้นตอน ตามองค์ประกอบของแผนทั้ง 11 หัวข้อ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สารการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดสารการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 เลือกกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดสื่อการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 6 กำหนดการวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 7 ระบุแหล่งการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 8 กิจกรรมเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 9 บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

5.6 ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากต้องมีความรอบรู้เรื่องหลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการออกแบบการเรียนรู้แล้ว การดำเนินการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามลำดับ จะทำให้แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และผู้สอนสามารถตรวจสอบความถูกต้อง สอดคล้องกันได้เป็นอย่างดี โดยในการจัดทำแผนการเรียนรู้ได้มีนักวิชาการได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องขั้นตอนของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ควรมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา รายปีหรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเขียนรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติ และค่านิยม
- 3) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่น
- 4) วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 5) วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล โดยเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้
- 6) วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้

วิมลรัตน์ สุนทรวิโรจน์ (2553) กล่าวว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรเขียนเป็นขั้นตอนโดยนำมาตรฐานหลักสูตรการศึกษามาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จัดทำหลักสูตรเพื่อให้เข้าใจเป้าหมายและทิศทางของการจัดการเรียนรู้

2) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น และกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาคเรียน) สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะต้องเรียน โดยคำนึงถึงจุดเน้นของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน จำนวนเวลาที่จัดการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ วัยและระดับชั้น ส่วนการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาคเรียนนั้น เป็นการระบุถึงความรู้ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปี/ภาค

3) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาคเรียนเพื่อกำหนดเป็นสาระการเรียนรู้รายปี รายภาค กล่าวคือ เป็นเนื้อหาที่จะต้องเรียนให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

4) นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค และสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาคมาพิจารณาเพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา

5) นำคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าเป็นหน่วยการเรียนรู้เปรียบเสมือนบทเรียนหนึ่ง ๆ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้การจัดทำหน่วยอาจใช้หลักการบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าด้วยกันโดยใช้วิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น สังคมศึกษา แล้วนำลักษณะเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

6) นำหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายหน่วย

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

5.7 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นที่จะต้องทราบในรายละเอียดที่สำคัญตามความหมาย ความสำคัญ รูปแบบ องค์ประกอบและขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สอนสามารถเข้าใจความเกี่ยวพันของแต่ละองค์ประกอบตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการ ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่เป็นแบบฉบับของตัวเองได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง และเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีคุณภาพ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้น ได้มีนักวิชาการได้สรุปสาระที่น่าสนใจไว้ ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553: 213) กล่าวว่าไว้ว่า แผนการสอนที่ดีจะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้ดี ดังนั้น ผู้สอนจึงควรทราบถึงลักษณะของแผนการสอนที่ดี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1) สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- 2) นำไปใช้สอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ

- 3) เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่กำหนด
- 4) มีความกระจ่างชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน
- 5) มีรายละเอียดมากพอที่ทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้สอนได้
- 6) ทุกหัวข้อในแผนการสอนมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

สำลี รักสุทธี (2553: 16) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนที่ดี จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน มีกิจกรรม สื่อ การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกัน ที่สำคัญต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกขั้นตอน ทุกกระบวนการต้องลงสู่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

- 1) เป็นแผนการสอนที่มีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการไปตามความมุ่งหมาย
- 2) เป็นแผนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเองโดยครูพยายามลดบทบาทของผู้บอกคำตอบ มาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถาม หรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง
- 3) เป็นแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้จริง
- 4) เป็นแผนการสอนที่ส่งเสริมให้ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูป ราคาสูง

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2560: 59) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีลักษณะ ดังนี้

- 1) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ชัดเจน (ในการสอนเรื่องนั้น ๆ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติอะไรหรือด้านใด)
- 2) กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ชัดเจน และนำไปสู่ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง (ระบุบทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียนไว้อย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรถึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผล)
- 3) กำหนดสื่ออุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ไว้ชัดเจน (จะใช้สื่อ อุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้อะไรช่วยบ้าง และจะใช้อย่างไร)
- 4) กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลไว้ชัดเจน (จะใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลใด เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้นั้น)

5) ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ (ในกรณีที่มีปัญหา เมื่อมีการนำไปใช้หรือไม่สามารถกำหนดการจัดการเรียนรู้ตามแผนนั้นได้ ก็สามารถปรับเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้ โดยไม่กระทบต่อการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้

6) มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงที่ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่

7) แปลความได้ตรงกัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นจะต้องสื่อความหมายได้ตรงกันเขียนให้อ่านเข้าใจง่าย กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจและใช้ได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้

8) มีการบูรณาการแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะสะท้อนให้เห็นการบูรณาการแบบองค์รวมของเนื้อหาสาระความรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้เข้าด้วยกัน

9) มีการเชื่อมโยงความรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง เป็นโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์ใหม่ และนำไปใช้ในชีวิตจริงกับการเรียนในเรื่องต่อไป

จากลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1) มีความละเอียด ชัดเจน มีหัวข้อและส่วนประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมตามศาสตร์ของการสอน

2) แผนการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้จริง

3) จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ และเป็นจุดที่พัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติ

4) กิจกรรมการเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้

5) วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ สอดคล้องสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้

6) การวัดผลและประเมินผล ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญของการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนเนื่องจากเป็นเอกสารหรือแผนการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางการสอนสำหรับครู โดยเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบไปด้วย มาตรฐาน/ตัวชี้วัด จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินการไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญทั้งกับทั้งผู้สอนและผู้เรียน เพราะแผนการสอนนี้จะช่วยให้ผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครูมี

ความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย ทำให้ครูผู้สอนได้ทราบว่าการสอนของตนได้เดินไปในทางทิศใด ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาสศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้การจัดการจัดการเรียนรู้อยู่ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประกอบการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหา และผู้เรียนช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนที่กำหนดไว้และสามารถเป็นหลักฐานทางวิชาการในด้านการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างผู้สอนได้ด้วยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นที่จะต้องทราบในรายละเอียดที่สำคัญตามความหมายความสำคัญ รูปแบบ องค์ประกอบและขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สอนสามารถเข้าใจความเกี่ยวพันของแต่ละองค์ประกอบตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการ ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่เป็นแบบฉบับของตัวเองได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง และเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้นควรควรมีความละเอียดชัดเจน มีหัวข้อและส่วนประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมตามศาสตร์ของการสอนสามารถนำไปใช้ได้จริง จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ และเป็นจุดที่พัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติ กิจกรรมการเรียนรู้ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์/สื่อและแหล่งการเรียนรู้ สอดคล้องสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดผลและประเมินผล ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพต่อไป

6. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล เป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้โดยผู้สอน จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้และทำการวัดและประเมินผล ดังนั้นครูผู้สอนมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจและไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

6.1 ความหมายของการวัดและประเมินผล

สมจิต จันทรฉาย (2557: 162-168) ได้อธิบายเกี่ยวกับการวัดผล หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งเกี่ยวกับผลงาน (Product) ที่เกิดจากการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน (Performance) ของผู้เรียนโดยอาศัยเครื่องมือการรวบรวมข้อมูล เช่น แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ ชิ้นงานของผู้เรียน แบบรายงานตนเอง เป็นต้น

พิชิต ฤทธิจรูญ (2555: 3-5) ให้ความหมายว่าการวัดผล หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับบุคคล สิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างมีกฎเกณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลแทนปริมาณหรือคุณภาพของสิ่งที่จะวัด ส่วนการประเมินผล หมายถึง การตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของผลที่ได้จากการวัดผลโดยการเปรียบเทียบกับผลการวัดอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ราตรี นันทสุคนธ์ (2553: 11-12) ให้ความหมายของการวัดไว้ว่า การวัด หมายถึง การกำหนดสัญลักษณ์หรือตัวเลขให้กับบุคคล สิ่งของ เหตุการณ์หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ตามกฎหมายที่กำหนด

เยาวตี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2552: 6) ได้ให้ความหมายการวัดผลทางการศึกษา คือ กระบวนการที่พยายามค้นหาระดับที่แสดงถึงปริมาณของคุณลักษณะใดลักษณะหนึ่งในตัวบุคคล หรือสิ่งของ หรือเหตุการณ์ เช่น การวัดความสูงของนักเรียน หรือการวัดความยาวของตัวโต๊ะ หรือการใช้แบบสอบถามเพื่อวัดลักษณะของบุคคลด้านเชาว์ปัญญา ด้านความถนัด ด้านผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การวัดและการประเมินผล หมายถึง การนำเครื่องมือทางการเรียนรู้ไปทดสอบกับผู้เรียนและสรุปผลข้อมูลจากการทดสอบทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

6.2 องค์ประกอบของการวัดและประเมินผล

พิชิต ฤทธิจรรยา (2556: 3-5) ได้กล่าวว่า การวัดผลมีองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

- 1) ปัญหาหรือสิ่งที่วัด
- 2) เครื่องมือวัดหรือเทคนิควิธีการในการรวบรวมข้อมูล
- 3) ข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ หากเป็นข้อมูลเชิงปริมาณจะต้องมีจำนวนและหน่วยวัด หากเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ จะต้องมียาละเอียดที่แสดงคุณลักษณะซึ่งอาจไม่ใช่ตัวเลข ส่วนการประเมินผลมีองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ ข้อมูล เกณฑ์ และการตัดสินคุณค่าหรือการตัดสินใจ

ภัทรา นิคมานนท์ (2541: 5) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย

- 1) ขอบเขตการประเมินต้องตรงและครอบคลุมหลักสูตร
- 2) ใช้ข้อมูลจากผลการวัดที่ครอบคลุมจากการวัดหลายแหล่งหลายวิธี
- 3) เกณฑ์ที่ใช้ตัดสินผลการประเมินมีความชัดเจน เป็นไปได้ มีความยุติธรรมตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการวัดและประเมินผล คือ กำหนดในสิ่งที่จะต้องทำการวัด การใช้เครื่องมือในการวัดให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ เนื่องจากการวัดอาจจะมีผลต่างกัน ถ้าหากเกณฑ์การวัดต่างกัน

6.3 จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

พิชิต ฤทธิจรรยา (2556: 20-22) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้มีความมุ่งหมายหลายประการ ซึ่งครูอาจเลือกใช้ให้ตรงกับความต้องการ ดังนี้

1) เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน ผลการประเมินระหว่างการเรียนรู้สามารถนำมาใช้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนให้สูงขึ้นได้ โดยนำมาแจ้งให้ผู้เรียนทราบเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการอยากรู้อยากเห็นหรือใช้วิธีการซักถามเพื่อจูงใจให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

2) เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถ และทักษะพื้นฐานของผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มบทเรียนใหม่ หากพบว่าไม่มีความรู้ หรือมีความรู้ไม่เพียงพอในเรื่องใดก็จะได้ปรับพื้นฐานเสียก่อน

3) เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ผลการประเมินก่อนเรียนและระหว่างเรียนสามารถนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนได้และผู้เรียนได้ทราบสถานภาพการเรียนของตนเองว่าอยู่ในระดับใด หากอยู่ในระดับต่ำก็สามารถปรับปรุงการเรียนของตนเองให้ดีขึ้น

4) เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง เป็นการวิเคราะห์หาสาเหตุข้อบกพร่องในการเรียนของผู้เรียนและการสอนของครู

5) เพื่อตัดสินผลการเรียน ผลการประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนเพื่อสรุปคุณภาพของการเรียนการสอนว่าผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด เป็นข้อมูลในการตัดสินผลขั้นสุดท้ายในรูปของการให้เกรด

6) เพื่อจัดตำแหน่งหรือจัดประเภท เป็นการนำผลที่ได้มาจัดอันดับความสามารถในกลุ่มเดียวกันเพื่อจะตอบว่ามีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับใดของกลุ่ม เช่น สอบได้อันดับที่เท่าไร ได้เกรดอะไร เป็นต้น

7) เพื่อเปรียบเทียบระดับพัฒนาการ เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการมากน้อยเพียงใด มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ โดยการเปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนคนเดียวหรือกลุ่มเดียวกันในระยะเวลาที่ต่างกัน เช่น ก่อนเรียนกับหลังเรียน เป็นต้น

8) เพื่อพยากรณ์หรือทำนาย เป็นการนำผลจากการวัดในปัจจุบันไปทำนายในอนาคตว่าผู้เรียนคนนี้จะเรียนวิชานั้น ๆ สำเร็จหรือไม่ หรือในอนาคตเขาจะเรียนอะไรจึงจะดี การพยากรณ์ต้องใช้แบบทดสอบที่มีคุณภาพ เพราะถ้าแบบทดสอบที่มีคุณภาพต่ำผลการพยากรณ์ก็จะไม่ตรงกับความเป็นจริง

9) เพื่อประเมินค่า เป็นการประเมินที่มุ่งสรุปคุณภาพการศึกษาโดยส่วนรวม เช่น ดูความเหมาะสมของหลักสูตรกับการเรียน ดูการจัดบริการในโรงเรียนว่าเหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนหรือไม่ เป็นต้น

ราตรี นันทสุคนธ์ (2553: 19-21) ได้กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลทางการเรียนนั้น เพื่อแสดงความก้าวหน้าของครูและนักเรียนตามเป้าหมายที่หลักสูตรได้วางไว้ สามารถจำแนกเป็นข้อ ๆ ดังนี้

- 1) เพื่อจัดตำแหน่ง เป็นการคัดเลือกว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถพอที่จะรับเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องมีการทดสอบและวัดเพื่อจัดบุคคลให้ได้สอดคล้องกับความต้องการ
- 2) เพื่อการวินิจฉัย เป็นการประเมินว่านักเรียนคนไหนมีความสามารถอะไรและไม่มีความสามารถอะไร การวินิจฉัยเพื่อบ่งบอกความสามารถของเด็กแล้วยังเป็นการสนับสนุนหรือแก้ไขข้อบกพร่องให้แก่เด็กนักเรียนอีกด้วย
- 3) เพื่อจำแนกประเภท เป็นการวัดผลเพื่อจำแนกผู้เรียนเป็นประเภทสอบได้ หรือสอบตกหรือจัดประเภทว่าผู้เรียนแต่ละคนอยู่ในระดับเก่งมาก เก่งปานกลาง อ่อนและอ่อนมาก แล้วแต่วัตถุประสงค์ของผู้ประเมิน
- 4) เพื่อการพยากรณ์ เป็นการทำนายว่าผู้เรียนคนนั้นควรจะเรียนอะไรจึงจะสำเร็จหรือเรียนอะไรที่ไม่สำเร็จ
- 5) เพื่อเปรียบเทียบ เป็นการเปรียบเทียบผลการสอบก่อนเรียนกับที่เรียนไปแล้วว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด เพื่อเปรียบเทียบความเจริญงอกงามหรือพัฒนาการทางการเรียนรู้
- 6) เพื่อเป็นผลย้อนกลับ เมื่อการเรียนการสอนผ่านไปแต่ละบทเรียน ผู้สอนจะมีการวัดและประเมินผลเพื่อดูว่าเทคนิคการสอน กิจกรรมหรือเนื้อหาให้ผู้เรียนนั้นมีข้อบกพร่องอะไรบ้าง
- 7) เพื่อจูงใจในการเรียน การวัดที่ดีจะเป็นแรงจูงใจให้เกิดนิสัยการเรียนที่ดีและทำให้นักเรียนรู้สถานะของตนเองแล้วหาทางแก้ไขด้วยตนเองตามคำแนะนำของครู
- 8) เพื่อเป็นการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น นักเรียนจะมีการเตรียมตัวสอบด้วยการศึกษาค้นคว้า ทำความเข้าใจในเนื้อหาทั้งหมดที่เรียนมาจึงเป็นการเรียนรู้เพิ่มเติม
- 9) เพื่อประเมินค่าวิธีการ การวัดผลเพื่อประเมินค่าวิธีการมีความจำเป็นที่จะต้องกระทำ แต่มีความสลับซับซ้อนมากเพราะต้องทำโดยการทดลอง แล้วเปรียบเทียบผลการทดลองว่าให้ผลในลักษณะใด
- 10) เพื่อรักษามาตรฐาน เป็นการวัดเพื่อตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนก่อนที่จะจบการศึกษาว่าถึงเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำหรือไม่จึงจะเป็นที่พอใจของสังคมและเหมาะกับวิชาอาชีพ
- 11) เพื่อประเมินพัฒนาการ เป็นการประเมินพัฒนาการทั้งด้านปัญญา ความรู้สึก และทักษะว่ามีการพัฒนาไปจากเดิมมากน้อยเพียงใด

เยาวตี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี (2552: 9-10) ได้กล่าวถึงการประเมินผลว่า สามารถช่วยให้เรามีข้อมูลข่าวสารที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ตามปกติแล้ว การประเมินผลจำเป็นต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่แน่นอนอยู่ก่อนที่จะทำการประเมินผลจริง ๆ อย่างไรก็ตาม ในทางการศึกษานั้น บ่อยครั้งที่เรารวบรวมข้อมูลโดยมิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะวัดหรือประเมินเป้าหมายใด ๆ โดยตรง ในทางตรงกันข้ามการรวบรวมข้อมูลนั้น ๆ กลับเป็นการช่วยให้เราตัดสินใจว่ามีเป้าหมายใดบ้างที่เราควรกำหนดขึ้น หรือมีกระบวนการช่วยให้เราตัดสินใจว่ามีเป้าหมายใดบ้างที่เราควรกำหนดขึ้น หรือมีกระบวนการเรียนการสอนใดบ้างที่เราควรจะนำไปใช้ เป็นต้น การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจหรือเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของบุคคลบางคน โดยในขั้นต้นเรามิได้มีความมุ่งหมายที่จะให้คุณค่ากับข้อมูลเหล่านั้นว่ามีความน่าสนใจมากน้อยเพียงใด แต่ข้อมูลที่ได้ นั้นอาจช่วยการตัดสินใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ที่ต้องการในภายหลัง จึงอาจกล่าวได้ว่า ในทางการศึกษาเรามักนิยมใช้การประเมินผลตามแนวความคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากแนวคิดที่กว้างและจัดข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อช่วยให้มีการตัดสินใจได้หลายทาง เช่น ตัดสินว่าบุคคลนั้น ๆ มีความสนใจและมีบุคลิกภาพอย่างไร หรือจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพประเภทใดบ้าง เป็นต้น ในการประเมินผลทางการศึกษานั้น นอกจากเราจะต้องทราบถึงความแตกต่างระหว่างความหมายของการทดสอบ การวัดผลและการประเมินผล ซึ่งเป็นความรู้ขั้นพื้นฐานที่สำคัญดังที่กล่าวมาแล้ว เรายังจำเป็นต้องทราบถึงการสร้างภาวะความเป็นมาตรฐานของการทดสอบ ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญด้วยเช่นกัน

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการวัดประเมินผลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ เป็นข้อมูลสำหรับผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปกครองเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษายิ่งขึ้น

6.4 เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดมุ่งหมายทางการศึกษาหรือพฤติกรรมทางการศึกษาที่นำมากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนการสอนในแต่ละวิชานั้น แบ่งออกเป็น 3 ด้าน พุทธิพิสัยหรือสติปัญญา จิตพิสัย หรือความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางจิตใจคุณธรรม และทักษะพิสัยหรือการปฏิบัติ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงหรือเกิดพฤติกรรมทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย การที่จะทราบว่าผู้เรียนเกิดพฤติกรรมดังกล่าวหรือไม่จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือวัดพฤติกรรมแต่ละด้าน ผู้ศึกษาหรือครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องมือวัดพฤติกรรมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย เพื่อให้สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมในแต่ละด้านให้มีคุณภาพและเลือกใช้เครื่องมือวัดได้อย่างถูกต้อง

6.4.1 เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย

เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย เป็นการวัดความสามารถด้านสติปัญญา ได้แก่ ด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เครื่องมือที่ใช้วัดด้านพุทธิพิสัยที่ใช้กันส่วนใหญ่ เช่น

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2556: 61-62) กล่าวว่า แบบทดสอบแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดสมรรถภาพด้านสมอง เช่น แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher Made Tests) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอนมีใช้กันทั่วไปในโรงเรียน ซึ่งทำให้ครูสามารถวัดได้ตรงจุดมุ่งหมายเพราะครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบและแบบทดสอบมาตรฐานเอง (Standardized Tests) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่ว ๆ ไปที่ได้มีการหาคุณภาพมาแล้วมีมาตรฐานในการดำเนินการสอบและมาตรฐานในการแปลความหมายของคะแนน ซึ่งมีข้อดีคือคุณภาพของแบบทดสอบเป็นที่เชื่อถือได้ ทำให้สามารถนำผลไปเปรียบเทียบได้กว้างขวางกว่า

2) แบบทดสอบวัดความถนัด (Aptitude Test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาในอดีตของผู้เรียนเพื่อใช้ในการพยากรณ์หรือทำนายอนาคตของผู้เรียนโดยอาศัยข้อเท็จจริงและประสบการณ์ในอดีตเป็นรากฐานการทำนาย เช่น แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน (Scholastic Aptitude Test) และแบบทดสอบความถนัดเฉพาะอย่างหรือความถนัดพิเศษ (Specific Aptitude Test)

3) แบบทดสอบบุคลิก-สังคม (Personal-Social Test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดบุคลิกภาพและการปรับตัวของบุคคล ได้แก่ แบบทดสอบวัดเจตคติ แบบทดสอบวัดความสนใจ แบบทดสอบวัดการปรับตัว แบบทดสอบอัตนัยและแบบทดสอบปรนัย

ราตรี นันทสุคนธ์ (2553: 50) ความหมายว่า แบบทดสอบ หมายถึง ชุดของข้อความหรืองานที่สร้างขึ้นเพื่อชักนำให้ผู้ถูกทดสอบแสดงพฤติกรรมหรือปฏิกิริยาโต้ตอบออกมาเพื่อให้ผู้ทำการทดสอบสามารถสังเกตได้และวัดได้ ดังนั้น กระบวนการทดสอบจึงต้องประกอบด้วยสิ่งที่มีมาตรฐานและมีการตอบสนอง

สมนึก ภัททิยธนี (2552: 73) กล่าวว่า แบบทดสอบอัตนัยหรือแบบความเรียงเป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้และข้อคิดเห็นของแต่ละคน ส่วนแบบทดสอบปรนัยหรือแบบตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือก ได้แก่

- 1) แบบถูก-ผิด (True-False)
- 2) แบบเติมคำ (Completion)
- 3) แบบจับคู่ (Matching)
- 4) แบบเลือกตอบ (Multiple Choices)

สรุปได้ว่า เครื่องมือวัดด้านพุทธิพิสัยเป็นเครื่องมือวัดความสามารถด้านสติปัญญา ด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่า เครื่องมือที่ใช้วัดด้านพุทธิพิสัยที่ใช้กันส่วนใหญ่ คือ แบบทดสอบซึ่งมีหลายประเภท เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบวัดความถนัด แบบทดสอบบุคคล-สังคม แบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบปรนัย แบบทดสอบปากเปล่า ฯลฯ

6.4.2 เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย

เครื่องมือวัดด้านจิตพิสัยมีหลายประเภท ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ มาตรฐานส่วนประมาณค่า แบบวัดเชิงสถานการณ์ ความเหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัดนั้นแตกต่างกัน ผู้ทำหน้าที่วัดผลทางด้านจิตพิสัยควรทราบถึงลักษณะและความเหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัด ลักษณะของเครื่องมือแต่ละประเภทมีรายละเอียด ดังนี้

1) แบบตรวจสอบรายการ เป็นการสร้างรายการข้อความที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหรือการปฏิบัติหรือคุณลักษณะที่ต้องการประเมินว่ามีหรือไม่มี แบบตรวจสอบรายการนิยมใช้ในการประเมินความสนใจของผู้เรียนเจตคติคุณลักษณะส่วนตัว (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2559: 61-62) นอกจากนี้ สมชาย รัตนทองคำ (2554: 114) แบบสำรวจรายการมีลักษณะคล้ายมาตรฐานส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท เพียงแต่ส่วนที่เป็นคำตอบไม่ได้กำหนดระดับความรู้สีกว่ามากน้อยเพียงใด แต่เป็นการตอบเพียง 2 ตัวเลือกว่า มี-ไม่มี ใช่-ไม่ใช่ เคย-ไม่เคย ฯลฯ เป็นต้น

2) มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นการวัดสิ่งที่เป็นนามธรรมด้วยการตัดแปลง

3) แบบวัดวัดเชิงสถานการณ์ เป็นการจำลองหรือสร้างเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นแล้วให้บุคคลแสดงความรู้สีกว่าตนเองจะกระทำหรือมีความเห็นอย่างไรต่อสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น โดยปกติแล้วการตอบสนองต่อสถานการณ์นั้นอาจให้ตอบสนองว่า ตัวเขาเองจะทำอะไรหรือให้เขาแสดงความคิดเห็นว่าตัวบุคคลในสถานการณ์นั้น ๆ จะทำอย่างไร การตอบอาจให้ผู้ตอบเขียนหรือบอกข้อความความคิดเห็นของตนเองหรือจะให้เลือกตัวเลือกที่กำหนดให้ตอบก็ได้ (สมบูรณ์ ชิงศ์, ม.ป.ป.: 38)

4) การสังเกต เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในลักษณะเฝ้าดู ศึกษาเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของสิ่งที่สังเกตหรือของสิ่งที่เราต้องการศึกษาอาจเป็นลักษณะบุคลิกภาพ การใช้คำพูด ภาษาท่าทาง กิจกรรม ทักษะและความสามารถรวมทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2555: 72) ซึ่งเชอร์วิน อินไย (2556: 48) การสังเกต หมายถึง การใช้ประสาทสัมผัส ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย สัมผัสหรือศึกษาพฤติกรรมและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยเฝ้าดูอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อหาข้อสรุปหรือข้อเท็จจริงที่ต้องการทราบ

5) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยผู้รวบรวมข้อมูลมีโอกาสพบปะสนทนากับผู้ให้ข้อมูลโดยตรง และมีจุดมุ่งหมายแน่นอนทั้งสองฝ่าย คือ ผู้สัมภาษณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์จะให้ได้ความรู้ความจริงเกี่ยวกับพฤติกรรม คุณลักษณะ เจตคติ บุคลิกภาพ ท่วงที วาจา อุปนิสัย ปฏิภาณไหวพริบ นับว่าเป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลได้ละเอียด (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2555: 75)

สรุปได้ว่า เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้สึก อารมณ์ การแสดงออก ค่านิยม ทศนคติ ความชื่นชม การปรับตัว ฯลฯ ซึ่งมีหลากหลายประเภท เช่น แบบตรวจสอบรายการ มาตรฐานประมาณค่า แบบวัดเชิงสถานการณ์

6.4.3 เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย

เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย มีหลายประเภท ได้แก่ การทดสอบภาคปฏิบัติ การสังเกต แบบตรวจสอบรายการ มาตรฐานประมาณค่า แฟ้มสะสมงาน และการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งแต่ละประเภทต่างมีความเหมาะสมกับงานแตกต่างกัน การจะเลือกใช้เครื่องมือประเภทใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและวัตถุประสงค์ในครั้งนั้น ๆ สำหรับวัตถุประสงค์หนึ่ง ๆ อาจใช้เครื่องมือ หรือวิธีการวัดหลาย ๆ วิธีก็ได้ หากการวัดโดยเครื่องมือหรือวิธีการเดียว ไม่สามารถในข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2555: 77)

สมชาย วรกิจเกษมสกุล (2559: 285) ได้กล่าวถึง การวัดการปฏิบัติ (ด้านทักษะพิสัย) ธรรมชาติของการวัดการปฏิบัติที่ควรศึกษาและทำความเข้าใจ ดังนี้

- 1) เป็นการวัดที่ใช้วัดพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าในลักษณะของกระบวนการปฏิบัติหรือคุณภาพของผลงานโดยที่สิ่งเร้านั้นจะเป็นการทดสอบที่ใช้ภาษาหรือไม่ใช้ก็ได้
- 2) เป็นการวัดที่กำหนดสถานการณ์เพื่อทดสอบการปฏิบัติงานของรายบุคคลที่มุ่งเน้นการวัดพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่ละคน ตามชิ้นงานที่ได้รับมอบหมายหรือรายการกลุ่ม โดยจำแนกการวัดออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การวัดกระบวนการปฏิบัติงาน และการวัดคุณภาพของผลงาน

3) เป็นการวัดที่ต้องคำนึงถึงธรรมชาติของการปฏิบัติงานด้วยเสมอ เนื่องจากจะมีความแตกต่างของการปฏิบัติงานนั้น ๆ

สรุปได้ว่า เครื่องมือวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา เพราะหากเครื่องมือมีคุณภาพไม่ดีพอ แม้ว่าการวิเคราะห์ข้อมูลจะถูกต้องก็ตาม ผลการวัดนั้นก็เชื่อถือไม่ได้ และถ้าจะให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เราก็ต้องใช้เครื่องมือที่หลากหลายให้การวัดพฤติกรรมการเรียนรู้แต่ละด้านและใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในแต่ละพฤติกรรมนั้น ๆ ด้วย

7. ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นความรู้สึกในเชิงบวกอย่างหนึ่งของมนุษย์ เป็นเจตคติหรือความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่เกี่ยวกับความชอบหรือไม่ ในการจัดการเรียนการสอนในบทเรียนนั้น ๆ ซึ่งไม่สามารถที่จะวัดได้โดยตรงหรือมองเห็นได้ชัดเจน จึงต้องมีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจขึ้นเพื่อวัดระดับความพึงพอใจของนักเรียน การวิจัยครั้งนี้ผู้ค้นคว้าอิสระได้ศึกษาความพึงพอใจโดยมีรายละเอียด ดังนี้

7.1 ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ และพึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

ดิเรก (2528) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่ติดต่อกันที่ทำงานที่ทำงานของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก ความสุขของบุคคล อันเกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลเป็นที่พึงพอใจ ทำให้บุคคลเกิดความกระตือรือร้น มีความสุข ความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและมีกำลังใจ มีความผูกพันกับหน่วยงาน มีความภาคภูมิใจ ในความสำเร็จของงานที่ทำ และสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ส่งผลต่อถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์การอีกด้วย

วิรุฬ พรรณเทวี (2542) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะมีความคาดหวังกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมากแต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อยสอดคล้องกับ ฉัตรชัย คงสุข (2535) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น หากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

กิตติมา ปรีดีติลล (2529) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ เมื่อได้รับการตอบสนอง

กาญจนา (2546) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนและต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคลจึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้น การสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

นภารัตน์ เสือจงพรุ (2544) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกทางลบและความสุขที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อ ความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ

เทพพนม และสวีน (2540) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นภาวะของความพึงใจหรือ ภาวะที่มีอารมณ์ในทางบวกที่เกิดขึ้น เนื่องจากการประเมินประสบการณ์ของคน ๆ หนึ่ง สิ่งที่เขาจด หายไประหว่างการเสนอให้กับสิ่งที่ได้รับจะเป็นรากฐานของการพอใจและไม่พอใจได้

สง่า (2540) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับ ผลสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้ายที่ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของ บุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการ ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนองความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

7.2 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

Shelly อ้างถึงใน ปรกาดาว หมั่นดี (2536) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความ พึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึก ทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึก ที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับความสุขสามารถทำ ให้เกิดความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและ ความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกในทางบวกอื่น ๆ ขณะทีวิชัย (2531) กล่าวว่า แนวคิด ความพึงพอใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ กล่าวคือ ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ ต่อเมื่อความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง ซึ่งมนุษย์ไม่ว่าอยู่ในที่ใดย่อมมีความต้องการขั้น พื้นฐานไม่ต่างกัน

พิทักษ์ ตรุษทิม (2538) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นปฏิกิริยาด้านความรู้สึกต่อ สิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นที่แสดงผลออกมาในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมิน โดย บ่งบอกทิศทางของผลการประเมินว่าเป็นไปในลักษณะทิศทางบวกหรือทิศทางลบหรือไม่มีปฏิกิริยา คือ เฉย ๆ ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งที่มากระตุ้น

สุเทพ พานิชพันธ์ (2541) ได้สรุปว่า สิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้บุคคล เกิดความพึงพอใจ มีด้วยกัน 4 ประการ คือ

- 1) สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (Material Inducement) ได้แก่ เงิน สิ่งของหรือสภาวะ ทางกายที่ให้แก่อุปกรณกิจกรรมต่าง ๆ
- 2) สภาพทางกายที่พึงปรารถนา (Desirable Physical Condition) คือ สิ่งแวดล้อม ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกาย

3) ผลประโยชน์ทางอุดมคติ (Ideal Benefaction) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่สนองความต้องการของบุคคล

4) ผลประโยชน์ทางสังคม (Association Attractiveness) หมายถึง ความสัมพันธ์อันดีที่มีต่อกับผู้ร่วมกิจกรรม อันจะทำให้เกิดความผูกพัน ความพึงพอใจและสภาพการร่วมกัน อันเป็นความพึงพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในสังคม ซึ่งจะทำให้รู้สึกมีหลักประกัน และมีความมั่นคงในการประกอบกิจกรรม

ขณะที่ ปรียากร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้มีการสรุปว่า ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ใช้เป็นเครื่องมือบ่งชี้ถึงปัญหาที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานนั้นมี 3 ประการ คือ

1) ปัจจัยด้านบุคคล (Personal Factors) หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงาน ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน เพศ จำนวนสมาชิกในความรับผิดชอบ อายุ เวลาในการทำงาน การศึกษา เงินเดือน ความสนใจ เป็นต้น

2) ปัจจัยด้านงาน (Factor in the Job) ได้แก่ ลักษณะของงาน ทักษะในการทำงาน ฐานะทางวิชาชีพ ขนาดของหน่วยงาน ความห่างไกลของบ้านและที่ทำงาน สภาพทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น

3) ปัจจัยด้านการจัดการ (Factors Controllable by Management) ได้แก่ ความมั่นคงในงานรายรับ ผลประโยชน์ โอกาสก้าวหน้า อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ สภาพการทำงาน เพื่อนร่วมงาน ความรับผิดชอบ การสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา ความศรัทธาในตัวผู้บริหาร การนิเทศงาน เป็นต้น

7.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

Kotler and Armstrong (2002) รายงานว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจ (Motive) หรือแรงขับเคลื่อน (Drive) เป็นความต้องการที่กดดันจนมากพอที่จะจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางชีววิทยา (Biological) เกิดขึ้นจากสภาวะตึงเครียด เช่น ความหิวกระหายหรือความลำบากบางอย่าง เป็นความต้องการทางจิตวิทยา (Psychological) เกิดจากความต้องการการยอมรับ (Recognition) การยกย่อง (Esteem) หรือการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน (Belonging) ความต้องการส่วนใหญ่อาจไม่มากพอที่จะจูงใจให้บุคคลกระทำในช่วงเวลานั้น ความต้องการกลายเป็นสิ่งจูงใจ เมื่อได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอจนเกิดความตึงเครียด โดยทฤษฎีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด มี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของอับราฮัม มาสโลว์ และทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์

ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Theory Motivation) อับราฮัม มาสโลว์ (A. H. Maslow) ค้นหารีวิธีที่จะอธิบายว่าทำไมคนจึงถูกผลักดันโดยความต้องการบางอย่าง ณ เวลานั้น ทำไมคนหนึ่งจึงทุ่มเทเวลาและพลังงานอย่างมากเพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยของตนเองแต่อีกคนหนึ่งกลับทำสิ่งเหล่านั้น เพื่อให้ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น คำตอบของมาสโลว์ คือ ความต้องการของมนุษย์จะถูกเรียงตามลำดับจากสิ่งที่กดดันมากที่สุดไปถึ้น้อยที่สุด ทฤษฎีของมาสโลว์ได้จัดลำดับความต้องการตามความสำคัญ คือ

1) ความต้องการทางกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐาน คือ อาหาร ที่พัก อากาศ ยารักษาโรค

2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการเพื่อความอยู่รอด เป็นความต้องการในด้านความปลอดภัยจากอันตราย

3) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นการต้องการการยอมรับจากเพื่อน

4) ความต้องการการยกย่อง (Esteem Needs) เป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัว ความนับถือและสถานะทางสังคม

5) ความต้องการให้ตนประสบความสำเร็จ (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ความต้องการทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ

บุคคลพยายามที่สร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกก่อนเมื่อความต้องการนั้นได้รับความพึงพอใจ ความต้องการนั้นก็จะหมดลงและเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลพยายามสร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดลำดับต่อไป เช่น คนที่อดอยาก (ความต้องการทางกาย) จะไม่สนใจต่องานศิลปะชั้นล่าสุด (ความต้องการสูงสุด) หรือไม่ต้องการยกย่องจากผู้อื่น หรือไม่ต้องการแม่แต่อากาศที่บริสุทธิ์ (ความปลอดภัย) แต่เมื่อความต้องการแต่ละขั้นได้รับความพึงพอใจแล้วก็จะมีความต้องการในขั้นลำดับต่อไป

7.4 เครื่องมือวัดความพึงพอใจ

ปรียากร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 253-259) กล่าวว่า กระบวนการสร้างแบบวัดเจตคติ สามารถกระทำได้หลายวิธี ดังนี้

1) การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของเธอร์สโตน มีหลักการว่า ข้อความที่ใช้เป็นเครื่องวัดแต่ละข้อความ จะแทนความมากน้อยของเจตคติในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

2) การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ท การใช้แบบสอบถามโดยผู้ออกแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้โดยกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามต่าง ๆ อาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนเป็นแบบแผน

เดียวกัน มักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ๆ ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ รูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตรวัดทัศนคติ คือ มาตรส่วนแบบลิเคิร์ตที่มีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3) การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของออสกูด สร้างขึ้นโดยใช้ความหมายทางภาษาที่เป็นคำคุณศัพท์ต่าง ๆ อธิบายความหมายของสิ่งเร้าที่มีส่วนสัมพันธ์บุคคล เป็นลักษณะที่ตรงกันข้าม

4) การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของเฟคเนอร์ เป็นวิธีการวัดแบบเปรียบเทียบคู่ โดยเปรียบเทียบเป็นคู่ ๆ กันไม่เกิน 1 สิ่ง ถ้ามากกว่านั้นจะใช้วิธีจัดอันดับตำแหน่ง

5) การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของสติเฟนสัน เป็นการศึกษาความคิดเห็น โดยใช้วิธีแยกบัตรเป็นกอง ๆ แต่ละกองจะมีคะแนนประจำ จากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์แปลความหมายต่อไป เช่น เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ชอบ-ไม่ชอบ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การสร้างแบบวัดความพึงพอใจหรือเจตคติ มีวิธีการวัดที่หลากหลาย อยู่ที่ผู้สอนจะเลือกใช้ให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

วรมณี ไชยคำมิ่ง (2561: 79) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line โดยวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- 2) ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line
- 3) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน และ
- 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนเทศบาลบ้านสองนางโยะ สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 21 คน ซึ่งเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-Test (Dependent Samples) ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.06 86.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line มีค่าเท่ากับ 0.8086 หรือคิดเป็นร้อยละ 80.86

ชนิษฐา มาทุ่ง (2562: 43) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขุนไกรพิทยาคม โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความคำประพันธ์ประเภทกลอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขุนไกรพิทยาคม โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความคำประพันธ์ประเภทกลอน 2) เพื่อสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความคำประพันธ์ประเภทกลอน ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขุนไกรพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญคำประพันธ์ประเภทกลอน จำนวน 7 บท ซึ่งแต่ละบทจะมีเนื้อหาแตกต่างกันไป 2) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญคำประพันธ์ประเภทกลอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญคำประพันธ์ประเภทกลอน จำนวน 7 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญคำประพันธ์ประเภทกลอน ก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งได้จากการคัดเลือกคำประพันธ์ต่าง ๆ ที่มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์เหมาะสมแก่การเรียนรู้ ซึ่งส่วนมากเป็นคำประพันธ์ที่ได้รับรางวัลซีไรต์ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษาเข้าสู่มาตรฐานสากล ผลการวิจัย พบว่า 1) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความคำประพันธ์ประเภทกลอน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.6-5.00 โดยมีความเหมาะสมมากในทุกหัวข้อในการแสดงความคิดเห็น 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความคำประพันธ์ประเภทกลอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังจากที่ได้รับฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความมากกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

พระมหาณัฐพงศ์ คำมี (2564: 49) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานธรรมบทเสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานธรรมบทเสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line 2) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานธรรมบทเสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหลวงพ่อเพชรวิทยา ตำบลใน

เมือง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ ใช้ข้อสอบเดิม โดยเป็นการสลับข้อสอบและตัวเลือก 3) แบบสอบถามความพึงพอใจการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าคะแนนเฉลี่ยในการอ่านจับใจความของผู้เรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.79 3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.30)

สุธิดา ปัดโรสง (2563: 79) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ร้อยละ 75 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้แบบ Story Line การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา มีจำนวนนักเรียน 23 คน แบ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 15 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 3) แบบสอบถามความพึงพอใจการพัฒนาความสามารถ

ด้านการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 79.22/78.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.10) 2) ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line หลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.15 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบหลังเรียนกับเกณฑ์ พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้แบบ Story Line การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.06 คะแนน

อริย์ธัช ฉ่ำมณี (2560: 71) ได้ทำการศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับการเรียนปกติ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียน-หลังเรียน 4) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนหนองแวงสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านหนองแวง 2) โรงเรียนบ้านน้ำซึม 3) โรงเรียนบ้านโคกสะอาด 4) โรงเรียนบ้านนาเกิน 5) โรงเรียนบ้านสาครพัฒนา 6) โรงเรียนเตชะไพบูลย์ 7) โรงเรียนบ้านสามัคคี 8) โรงเรียนบ้านผากลางนา 9) โรงเรียนบ้านโชคเจริญ และ 10) โรงเรียนบ้านสวัสดิ์ จำนวนนักเรียนทั้งหมด 171 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5 จำนวน 16 แผน 2) แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบที่ผู้ค้นคว้าอิสระสร้างขึ้นเองเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Scales) ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการประเมินคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี 2) นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับร้อยละ 61.11 และ 5) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์อยู่ในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

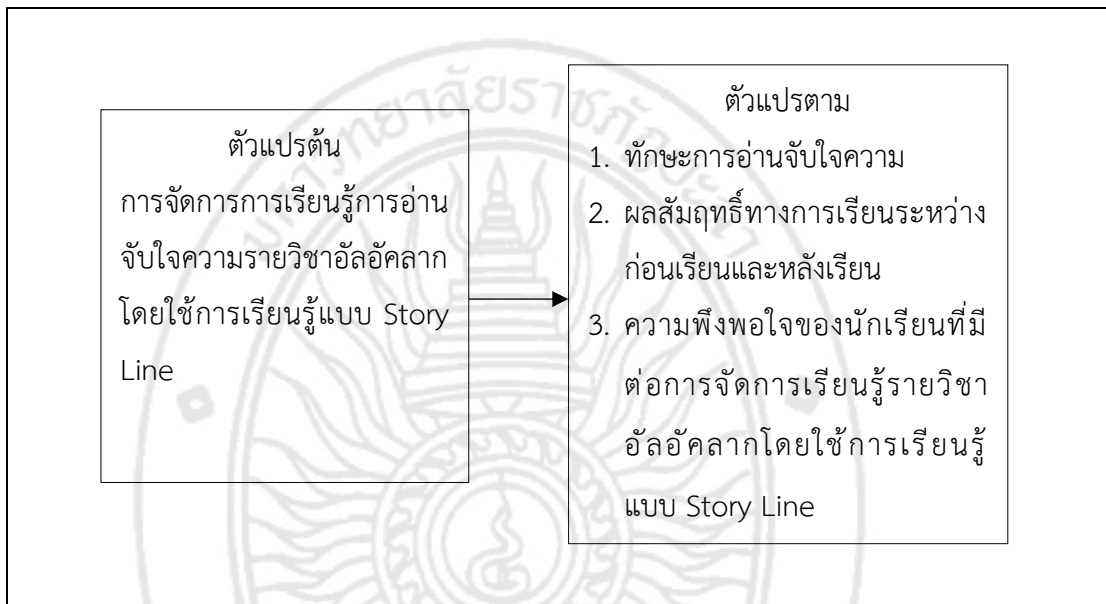
เทศา ศรีราหุ (2021: 84) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์แบบโต้ตอบตามพื้นฐานแบบ Story Line 3 วิธีการเคลื่อนไหวพื้นฐานของ Pencak Silat ชั้น IV SD โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างสื่อผลสัมฤทธิ์แบบโต้ตอบตามพื้นฐานแบบ Story Line สื่อการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของ Pencak Silat ที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนชั้น IV SD 2) เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้สื่อผลสัมฤทธิ์แบบโต้ตอบตามพื้นฐานแบบ Story Line สื่อ 3 วิธีการเคลื่อนไหวพื้นฐานของ Pencak Silat ชั้น IV SD โดยการตรวจสอบความถูกต้องของผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีการ สื่อและผลการทดสอบ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชั้น IV SD จำนวน 7 คน โดยมีเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) สื่อผลสัมฤทธิ์โต้ตอบตามพื้นฐานแบบ Story Line สื่อการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของ Pencak Silat 2) แบบทดสอบผลการเรียนรู้สื่อผลสัมฤทธิ์แบบโต้ตอบตามพื้นฐานแบบ Story Line สื่อ 3 วิธีการเคลื่อนไหวพื้นฐานของ Pencak Silat ชั้น IV SD ผลการวิจัยพบว่า 1) ได้สื่อผลสัมฤทธิ์โต้ตอบตามพื้นฐานแบบ Story Line สื่อการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของ Pencak Silat 2) ผลการเรียนรู้สื่อผลสัมฤทธิ์แบบโต้ตอบตามพื้นฐานแบบ Story Line สื่อ 3 วิธีการเคลื่อนไหวพื้นฐานของ Pencak Silat ชั้น IV SD โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก 4.87

ตรี เดวี นุกราเฮนี (2017: 86) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ โดยใช้ Story Line รายวิชาประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการในการใช้สื่อในรายวิชาประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย 2) เพื่อศึกษาการออกแบบสื่อการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์โดยใช้ Story Line ที่เหมาะสมในรายวิชาประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย 3) เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์โดยใช้ Story Line ที่เหมาะสมในรายวิชาประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียน 32 คน Class X Office Administration 1 SMK Negeri 1 Kebumen โดยมีเครื่องมือการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Story Line 2) แบบสอบถามความต้องการในการใช้สื่อในรายวิชาประวัติศาสตร์ 3) แบบประเมินการพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์โดยใช้ Story Line ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์โดยใช้ Story Line รายวิชาประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และเป็นที่ยอมรับของนักเรียน มีความตระหนักที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับและบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) การออกแบบสื่อการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์โดยใช้ Story Line รายวิชาประวัติศาสตร์อินโดนีเซียสามารถจัดทำโครงร่างของเนื้อหา คำอธิบายเนื้อหา แผนผังลำดับงาน และยังสามารถปรับให้เข้ากับสมรรถนะหลักและสมรรถนะพื้นฐานของวิชาประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย 3) ผลการประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ โดยใช้ Story Line รายวิชาประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย สามารถเพิ่มความสนใจของนักเรียนในการเรียนรู้ได้ พัฒนาทักษะสำหรับครูให้สามารถสร้างและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ Story Line เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้หรือเป็นกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านให้เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน รวมถึงการเสริมแรงที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้นและช่วยให้ผู้เรียนสามารถจับประเด็นสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ นำไปสู่การเสริมการรักการอ่านของนักเรียนอีกด้วย การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ Story Line เป็นการสร้างเรื่องราวในบริบทของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความเข้าใจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและสามารถนำสิ่งที่อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยการประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมอีกด้วย

กรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 ผู้ค้นคว้าอิสระได้สรุปกรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระได้ดังแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ

สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70

2. ทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line กลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 70

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชา อัลอัลลากโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีวิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชา อัลอัลลากโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสะเอะ จำนวน 45 คน ที่เรียนรายวิชาอัลอัลลาก หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบ้านสะเอะ จำนวน 23 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

1. ลักษณะเครื่องมือ

1) แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลคาลาโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมเวลาสอน 9 ชั่วโมง

2) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลคาลาโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาอัลอัลคาลาโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- แบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

- แบบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้อยู่รูปแบบ Story Line จำนวน 10 ข้อ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

1) แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ Story Line จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมเวลาสอน 9 ชั่วโมง ผู้ค้นคว้าอิสระได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

- ศึกษามาตรฐาน/ตัวชี้วัด กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และรายละเอียดต่าง ๆ ของเนื้อหาวิชาอัลอัลคาลา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลคาลา โดยใช้รูปแบบ Story Line จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ Story Line

- กำหนดเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลคาลาโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาดังตารางแนบย่อยและเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 1 การแบ่งเนื้อหาและกำหนดเวลาที่ใช้สอน

เรื่อง	เวลาที่ใช้ (ชั่วโมง)
1. ความดี ความชั่ว	2
2. หลักฐานความดีความชั่ว	1
3. ความบริสุทธิ์ใจ	2
4. หลักฐานความบริสุทธิ์ใจ	1
5. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	2
6. หลักฐานความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	1
รวม	9

- ร่างแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คาลาก โดยใช้รูปแบบ Story Line หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีกรอบองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ สารระสำคัญหรือแนวคิดหลัก สารการเรียนรู้อาเซียนมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สมรรถนะที่สำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ภาระงาน/ชิ้นงาน การวัดและประเมินผล

- นำแผนที่ร่างเสร็จให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอิสลามศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความถูกต้องเชิงเนื้อหาหลักสูตรอิสลามศึกษา องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ถือเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ โดยวิเคราะห์จากคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

- นำแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนบ้านสะเอะ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 22 คน

2) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line

ผู้ค้นคว้าอิสระได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

- ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษา 2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้และวิธีการประเมินทักษะในด้านการอ่านจับใจความ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- สร้างแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยสร้างให้สอดคล้องระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับตัวชี้วัดของรายวิชาอัลอัลลาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- นำแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความที่ผู้ค้นคว้าอิสระสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง

- นำแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอิสลามศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องความเที่ยงตรง ตามวัตถุประสงค์ (IOC) โดยกำหนดคะแนนความเห็น ดังนี้

+1 แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

0 ไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดหรือไม่

-1 แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

คัดเลือกข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา คือ ดัชนีสอดคล้องที่อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ถือว่าเป็นแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ โดยวิเคราะห์จากคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ค่า IOC ของแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

- นำแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วและผ่านการประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว จำนวน 30 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนบ้านสะเอะ ตำบลสะเอะ อำเภอรಂಗษิง จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 22 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-1.00 โดยการแปลความหมายค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ดังนี้

ตารางที่ 2 เกณฑ์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของทักษะการอ่านจับใจความ

เกณฑ์	ช่วงคะแนน	แปลความหมาย	แปลผล
เกณฑ์ค่าความยากง่าย (P)	0.81-1.00	ง่ายมาก	ควรตัดทิ้ง
	0.61-0.80	ค่อนข้างง่าย	นำไปใช้ได้
	0.41-0.60	ปานกลาง	นำไปใช้ได้
	0.20-0.40	ค่อนข้างยาก	นำไปใช้ได้
	ต่ำกว่า 0.20	ยากมาก	ควรตัดทิ้ง
เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก (R)	0.40-1.00	จำแนกได้ดีมาก	นำไปใช้ได้
	0.30-0.39	จำแนกได้ดี	นำไปใช้ได้
	0.20-0.29	จำแนกได้พอใช้	นำไปใช้ได้
	ต่ำกว่า 0.20	จำแนกไม่ดี	ควรตัดทิ้ง

ซึ่งจากการวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.32-0.77 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21-0.46

- นำข้อสอบที่มีความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเหมาะสมที่คัดเลือกไว้ไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77
- จัดพิมพ์แบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line รายวิชาอัลลอคลากตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

- ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษา 2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้และวิธีการประเมินทักษะในด้านการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคลาก โดยใช้รูปแบบ Story Line ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อกำหนดจำนวนข้อสอบที่ต้องการวัดให้ครอบคลุม
- ร่างแบบทดสอบตามจุดประสงค์เชิงความรู้ด้านทักษะการอ่านจับใจความให้ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

- นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอิสลามศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ตามวัตถุประสงค์ (IOC) โดยกำหนดคะแนนความเห็น ดังนี้

+1 แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

0 ไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดหรือไม่

-1 แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

คัดเลือกข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา คือ ดัชนีสอดคล้องที่อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ถือว่าเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ โดยวิเคราะห์จากคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

- นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว จำนวน 30 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนบ้านสะเอะ ตำบลสะเอะ อำเภอกงปิ่น จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 22 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-1.00 โดยการแปลความหมายค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ดังนี้

ตารางที่ 3 เกณฑ์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

เกณฑ์	ช่วงคะแนน	แปลความหมาย	แปลผล
เกณฑ์ค่าความยากง่าย (P)	0.81-1.00	ง่ายมาก	ควรตัดทิ้ง
	0.61-0.80	ค่อนข้างง่าย	นำไปใช้ได้
	0.41-0.60	ปานกลาง	นำไปใช้ได้
	0.20-0.40	ค่อนข้างยาก	นำไปใช้ได้
	ต่ำกว่า 0.20	ยากมาก	ควรตัดทิ้ง
เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก (R)	0.40-1.00	จำแนกได้ดีมาก	นำไปใช้ได้
	0.30-0.39	จำแนกได้ดี	นำไปใช้ได้
	0.20-0.29	จำแนกได้พอใช้	นำไปใช้ได้
	ต่ำกว่า 0.20	จำแนกไม่ดี	ควรตัดทิ้ง

ซึ่งจากการวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายได้ค่าอยู่ที่ระหว่าง 0.27-0.77 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ที่ระหว่าง 0.21-0.49

- นำข้อสอบที่มีความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเหมาะสมที่คัดเลือกไว้ไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

- จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

4) แบบประเมินความพึงพอใจ

ผู้ค้นคว้าอิสระได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีวิธีดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

- ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เทคนิคและวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line รายวิชาอัลอัลคลาก

- กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาว่าต้องการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line รายวิชาอัลอัลคลาก

- สร้างแบบประเมินความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ โดยกำหนดค่าความคิดเห็น 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด และกำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับให้ครอบคลุมลักษณะที่ต้องการประเมินโดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยดังนี้

ตารางที่ 4 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

คะแนน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
5	4.50-5.00	พึงพอใจมากที่สุด
4	3.50-4.49	พึงพอใจมาก
3	2.50-3.49	พึงพอใจปานกลาง
2	1.50-2.49	พึงพอใจน้อย
1	1.00-1.49	พึงพอใจน้อยที่สุด

- นำเสนอแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line รายวิชาอัลอัลคลาก ให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

และผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอิสลามศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถามด้านความเที่ยงตรง จากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ โดยวิเคราะห์จากคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ค่า IOC ของแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้รูปแบบ Story Line รายวิชาอัลอัคลาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

- นำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line รายวิชาอัลอัคลาก ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วและผ่านการประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว จำนวน 10 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนบ้านสะเอะ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 22 คน

- จัดพิมพ์แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line รายวิชาอัลอัคลาก นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้ค้นคว้าอิสระได้ใช้แบบกลุ่มเดียวทำการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) ดังแผนต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design)

กลุ่มทดลอง	การทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	การทดสอบหลังเรียน
E	O1	X	O2

เมื่อ E แทน กลุ่มทดลอง

O1 แทน การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้แบบ Story Line

X แทน การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Story Line

O2 แทน การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้แบบ Story Line

ซึ่งผู้ค้นคว้าอิสระทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียน 30 ข้อ แล้วรวบรวมคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนเรียนเพื่อการวิเคราะห์ต่อไป
- 2) ผู้ค้นคว้าอิสระทำการสอนตามแผนที่ได้สร้างขึ้น เป็นแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 แผน โดยจะจัดเก็บคะแนนระหว่างเรียนจากใบงานตามเกณฑ์ที่ได้วางไว้และบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนใบงาน
- 3) ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-Test) จำนวน 30 ข้อ โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) โดยผู้ค้นคว้าอิสระได้ทำการสลับข้อสอบเดิม แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้วางไว้
- 4) ทำการทดสอบประเมินทักษะการอ่านจับใจความ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ Story Line จำนวน 30 ข้อ แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้วางไว้
- 5) ให้นักเรียนตอบแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ค้นคว้าอิสระสร้างขึ้นมา จำนวน 10 ข้อ
- 6) นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ ผู้ค้นคว้าอิสระวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับและรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ค้นคว้าอิสระได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ Story Line รายวิชาอัลอ์คลาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 แผน จากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าคะแนนระหว่างเรียนและหลังเรียน (Pre-test) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความรายวิชา อัลอัลคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย (D) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) และค่าเฉลี่ยร้อยละตามเกณฑ์ ร้อยละ 70

ตอนที่ 3 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลอัลคลาก โดยใช้รูปแบบ Story Line ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย (D) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) และค่าเฉลี่ยร้อยละตามเกณฑ์ร้อยละ 70 เป็นคะแนนหลังเรียน (Pre-test) เพื่อหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลคลากโดยใช้รูปแบบ Story Line ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-Test

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ Story Line โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่
 - ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา
 - ค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบ
 - ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
 - ค่าความเชื่อมั่น
 - ค่า E_1/E_2 (ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้)
- 2) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
 - ค่าเฉลี่ย
 - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - ค่า t-Test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ค้นคว้าอิสระใช้แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน แบบทดสอบทักษะการอ่านจับใจความและแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 23 คน ผู้ค้นคว้าอิสระได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ คือ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ข้อมูลและการแปรผลการวิเคราะห์การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าใจตรงกัน ผู้ค้นคว้าอิสระได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
T	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาความแตกต่างของค่าคะแนนทดสอบก่อนและหลังการใช้แบบฝึก
E1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E3	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ค้นคว้าอิสระดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 ของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลปรากฏตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่ม	จำนวน (คน)	กระบวนการเรียน			ผลสัมฤทธิ์หลังเรียน		
		\bar{X}	A	E ₁	\bar{X}	B	E ₂
กลุ่มเป้าหมาย	23	33.26	40	83.15	25.57	30	85.22

จากตารางที่ 6 พบว่า ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ที่ 83.15/85.22 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์

2. ผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70

ผลการวิเคราะห์ทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 มีผล ดังนี้

ตารางที่ 7 ผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70

แบบทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย
แบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	23	30	82.03

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 มีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ 82.03 จากแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย 23 คน แสดงว่า ผลพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังตารางที่ 7

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียน-หลังเรียน) ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกันโดยทำการสลับข้อกัน โดยมีการหาผลของค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละเพื่อทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน ดังนี้

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชา
อัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	t
ก่อนเรียน	23	30	19.87	2.82	18.33
หลังเรียน	23	30	25.57	3.60	

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสะเอะ มีคะแนนเฉลี่ยที่แตกต่างกัน ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยมีคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 19.87 หลังเรียนเท่ากับ 25.57 ซึ่งปรากฏว่า คะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ($25.57 > 19.87$) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอ์คลาก โดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผล ดังนี้

ตารางที่ 9 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอ์คลาก
โดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. นักเรียนชอบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Story Line	4.13	0.46	มาก
2. นักเรียนชอบการจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้เพราะง่ายต่อ การทำความเข้าใจ	4.43	0.73	มาก
3. นักเรียนรู้สึกว่าการบรรยายภาคในการเรียนการสอนสนุกสนาน	3.87	0.81	มาก
4. นักเรียนเข้าใจวิธีการอ่านจับใจความยิ่งขึ้น	3.87	1.10	มาก

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับ
5. การเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและชอบการอ่านจับใจความยิ่งขึ้น	3.65	1.07	มาก
6. นักเรียนพอใจในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	4.04	0.82	มาก
7. นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความที่ดีมากขึ้น	4.17	0.94	มาก
8. นักเรียนชอบทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	4.13	0.76	มาก
9. นักเรียนรู้สึกสนุกกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.35	0.71	มาก
10. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนสามารถนำเทคนิคการอ่านจับใจแบบ Story Line ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและในการเรียนด้านอื่น ๆ	4.09	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	4.07	0.27	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลคาลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.27)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลคาลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ได้แก่ นักเรียนชอบการจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้เพราะง่ายต่อการทำความเข้าใจ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.43 คะแนน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและชอบการอ่านจับใจความยิ่งขึ้น ได้คะแนนเฉลี่ย 3.65 คะแนน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา ที่กำลังเรียนรายวิชาอัลอัลลาก ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 23 คน ได้มาด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีวัตถุประสงค์การค้นคว้าอิสระ ดังนี้ เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 83.15/85.22 มีประสิทธิภาพสูงกว่ามาตรฐานตามเกณฑ์ 70/70
2. ผลพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับ 82.03 คะแนน ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 จากการทดสอบกลุ่มเป้าหมายจำนวน 23 คน
3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความแตกต่างกัน โดยคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ($25.57 > 19.87$) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอ์คลาก โดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.27)

อภิปรายผล

จากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ค้นคว้าอิสระได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นมา ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาปี พ.ศ. 2551 ผู้ค้นคว้าอิสระได้อภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ รายวิชา อัลอ์คลาก โดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 83.15/85.22 มีประสิทธิภาพสูงกว่ามาตรฐานตามเกณฑ์ 70/70 แสดงว่า การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ Story Line โดยรวมสามารถช่วยให้ผู้เรียนอ่านจับใจความได้ดี มีเทคนิควิธีการอ่านดีขึ้น เข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น ทำให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านจับใจความระหว่างเรียนและหลังเรียนมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วรมณี ไชยคำมิ่ง (2561: 79) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line โดยวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ในภาพรวมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.06/86.19 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ผลพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับ 82.03 คะแนน ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 จากการทดสอบกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 23 คน แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนได้ โดยวิธีสอนโดยใช้รูปแบบ Story Line เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่มีระบบสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่ได้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจับใจความและอ่านอย่างมีจุดหมาย ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนั้นจะช่วยพัฒนาทักษะอ่านของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วรมณี ไชยคำมิ่ง (2561: 79) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line โดยวัตถุประสงค์เพื่อ

1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line 3) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนเทศบาลบ้านสองนางโย สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 21 คน ซึ่งเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ i test (Dependent Samples) ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line มีประสิทธิภาพ (E/E) เท่ากับ 85.06 86.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Story Line มีค่าเท่ากับ 0.8086 หรือคิดเป็นร้อยละ 80.86

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบ Story Line รายวิชาอัลอ์คลาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสะเอะ มีคะแนนเฉลี่ยที่แตกต่างกัน ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยมีคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 19.87 หลังเรียนเท่ากับ 25.57 ซึ่งปรากฏว่า คะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ($25.57 > 19.87$) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ ขนิษฐา มาทุ่ง (2562: 43) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขุนไกรพิทยาคม โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความค่าประพันธ์ประเภทกลอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขุนไกรพิทยาคม โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความค่าประพันธ์ประเภทกลอน 2. เพื่อสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความค่าประพันธ์ประเภทกลอน ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขุนไกรพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญค่าประพันธ์ประเภทกลอน จำนวน 7 บท ซึ่งแต่ละบทจะมีเนื้อหาแตกต่างกันไป 2) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญค่าประพันธ์ประเภทกลอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญค่าประพันธ์ประเภทกลอน 7 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญค่าประพันธ์ประเภทกลอน

ก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งได้จากการคัดเลือกคำประพันธ์ต่าง ๆ ที่มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์เหมาะสมแก่การเรียนรู้ ซึ่งส่วนมากเป็นคำประพันธ์ที่ได้รับรางวัลซีไรต์ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษาเข้าสู่มาตรฐานสากล ผลการวิจัย พบว่า 1) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความคำประพันธ์ประเภทกลอนมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.6-5.00 โดยมีความเหมาะสมมากในทุกหัวข้อในการแสดงความคิดเห็น 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความคำประพันธ์ประเภทกลอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังจากที่ได้รับฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความมากกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลลาก โดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.27) โดยความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.43 คือ นักเรียนชอบการจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้เพราะง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการกำหนดเส้นทางการเดินเรื่องให้กับนักเรียนซึ่งเป็นเรื่องราวที่เป็นบริบทของนักเรียนเข้าใจง่ายและน่าสนใจ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 3.65 คือ การเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและชอบการอ่านจับใจความยิ่งขึ้น ทั้งนี้ พื้นฐานการอ่านของนักเรียนยังประสบกับปัญหาด้านการอ่านจึงทำให้นักเรียนอ่านไม่ออกและไม่เข้าใจเรื่องราวของเรื่องนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พระมหาณัฐพงศ์ คำมี (2564: 49) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานธรรมบทเสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line 2) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Storyline สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ค้นคว้าอิสระมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1) ครูผู้สอนควรวิเคราะห์บริบทของผู้เรียนในการสร้างเรื่องราวเพื่อให้เกิดความสนใจของผู้เรียน เช่น ตัวละคร สถานที่ เป็นต้น
- 2) ครูผู้สอนควรเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้อย่างเต็มรูปแบบ
- 3) การจัดการเรียนการสอนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line สามารถบูรณาการรับรายวิชาอื่น ๆ ได้ ซึ่งจะทำให้มีการจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line ควรใช้บริบท และ เหตุการณ์ของผู้เรียนให้มากที่สุด
- 2) ควรได้มีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ
- 3) ควรมีการศึกษารูปแบบการเขียนเค้าโครงและเส้นทางการเดินเรื่องในการสร้าง Story Line ให้สอดคล้องกับเรื่องเพื่อนำมาผสมผสานกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการเรียนมากที่สุด และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 4) ควรมีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line ไปประยุกต์ใช้ในสาระอิสลามศึกษาอื่น ๆ เช่น ในสาระภาษามลายูอักษรยาวีหรือ อักษรรูมี เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2546). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- _____. (2556). การพัฒนารายวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นในหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ลาดพร้าว.
- กาญจนา. (2546). ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กิตติมา ปรีดีดีล. (2529). ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ เมื่อได้รับการตอบสนอง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กุลิสรา จิตรชญาณนิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิษฐา มาทุ่ง. (2562). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขุนไกรพิทยาคม โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ. สุโขทัย: โรงเรียนขุนไกรพิทยาคม.
- คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2551). ภาษากับการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- _____. (2546). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และจิรวัดน์ อินทรพร. (2556). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2552). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน (Reading and Reading Promotion). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2554). รูปแบบการสอนการฝึกหัดสืบสอบ: เรียนรู้ภาษาไทยจากการค้นพบ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 9(2): 5-17.
- ฉัตรชัย คงสุข. (2535). ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของแผนกคลังพัสดุ ฝ่ายภัคตาการและโภชนาการภายในประเทศบริษัทการบินไทย จำกัด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ชนาธิป พรกุล. (2544). **แคทสรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลธิรา กลัดอยู่. (2548). **กรอภาษาและวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมวิชาการอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2553). **การวิจัยหลักสูตรและการสอน**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยชาญ วงศ์สำมัญ. (2543). **การวางแผนการสอน**. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- เขาว์ อินโย. (2556). **การวัดและประเมินผลการศึกษา**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ฐนิษฐา พรหมกอง. (2553). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ดิเรก. (2528). **ทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก**. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- _____. (2528). **ทฤษฎีความพึงพอใจ**. [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.chefile.cmru.ac.th/cmru/2563/cmru/SAR5/KPI5.2/5.2-4-42.pdf>. [10 ธันวาคม 2556].
- ทิตินา แคมมณี. (2548). **รูปแบบการเรียนการสอน ทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพฯ: ด่านสุธาการพิมพ์.
- _____. (2548). **14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2560). **องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 21 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองคุณ หงส์พันธุ์. (2542). **เส้นทางการศึกษาไทยเพื่อการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ. (2540). **พฤติกรรมขององค์กร**. กรุงเทพฯ: ไทยพานิช.
- ธารณี วิทยานิวรรตน์. (2542). **ผลของการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภารัตน์ เสือจงพรู. (2544). **ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวกความรู้สึกทางลบและความสุขที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน**. กรุงเทพฯ: เฮาส์ออฟเคอร์มิสท์.

- ปรียากร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). ปัจจัยชี้บ่งถึงปัญหาที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ. [เว็บบล็อก]. เข้าถึงได้จาก http://webpac.library.mju.ac.th:8080/mm/fulltext/research/2558/nopphanit_wongsu_2556/fulltext.pdf. [10 มีนาคม 2558].
- _____. (2535). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ประกายดาว หมั่นดี. (2536). การประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในเขต 1: **ศึกษารณวิโรงเรียนวัดสระแก้ว จังหวัดอ่างทอง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประทีป วาทิกทินกร. (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2542). ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- พรทิพย์ สุทธิพันธ์. (2529). การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระนอง จังหวัดระนอง ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึกการอ่าน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พระมหาณัฐพงศ์ คำมี. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานธรรมบทเสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Story line สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- พิทักษ์ ตรุษทิม. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานเขตยานนาวา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2556). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: แฮาส์ ออฟ เคอร์มีส์.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2541). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒน์.
- มนสิข สิริสมบุญ. (2552). ชุดฝึกอบรมการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- เยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2552). การวัดและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราตรี นันทสุนนท์. (2553). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุดทอง.
- วรมณี ไชยคำมิ่ง. (2561). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบ Storyline. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วรมณี โสมประยูร. (2544). การสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น: สถานที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: บริษัทเซ็นเตอร์ดีสคัฟเวอรี จำกัด.

- วิชัย เหลืองธรรมชาติ. (2531). **แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ**. [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้จาก http://http://webpac.library.mju.ac.th:8080/mm/fulltext/thesis/2550/Woratawat_Charuchinda/fulltext.pdf. [10 ธันวาคม 2556].
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2552). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- วนิดา โสภากัณฑ์. (2530). **การศึกษาความก้าวหน้าของการอ่านจับใจความในการเรียนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทยโดยสอนในและนอกโรงเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- วลัย พานิช. (2545). **การสอนสตอรีไลน์**. กรุงเทพฯ: รัตติกง การพิมพ์ จำกัด.
- _____. (2543). **การสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ (Story Line) เรื่อง สถานีวิทยุท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2550). **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). **เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาพัฒนาการเรียนการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2553). **นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design**. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิรุฬ พรรณเทวี. (2542). **ความพึงพอใจของประชาชนของการให้บริการของหน่วยงานกระทรวงมหาดไทยในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สงบ ลักษณะ. (2544). **แนวการทำแผนการสอน**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สง่า ภู่อรงค์. (2540). **ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ตามอำเภอตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ และความพึงพอใจของข้าราชการสำนักงานศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 7**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2525). **การเขียนสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: บาร์มการพิมพ์.
- สมจิต จันทรฉาย. (2557). **การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน**. นครปฐม: เพชรเกษมพรินต์ติ้ง.
- สมชาย วรภิเษมสกุล. (2559). **การวัดและประเมินผลการศึกษา**. อุตรธานี: โรงพิมพ์อักษรศิลป์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2552). **การวัดผลการศึกษา**. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2553). **นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินต์ติ้ง.

- สุธิดา ปัดไธสง. (2563). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบ Story Line ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2551). การอ่านจับใจความ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุปราณี พงศ์การณ. (2530). สอนการเขียนอย่างไรให้สะกดถูก. *ข่าวครูไทย*. 3(1): 4-5.
- สุมน ออมวิวัฒน์. (2533). การจัดการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2549). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สุเทพ พานิชพันธุ์. (2541). ความพึงพอใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบผลิตการเกษตร จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำลี รักสุทธี. (2553). การจัดทำสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและแผนประกอบสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน. นนทบุรี: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- อรรถพล อนันตวรสกุล. (2545). การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธี Story Line. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรัญญ์ มูลคำ สุวิทย์ มูลคำ นกุล คชฤทธิ์ และนภดล เจนอักษร. (2543). Story Line Method การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย จำกัด.
- อริย์ธัช ฉ่ำมณี. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- _____. (2553). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2552). **กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่ปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- _____. (2552). **เรื่อนำรู้สู่การใช้หลักสูตร**. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์จำกัด.
- ฮู และตันแคน. (1970). **การศึกษากระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ของพิพิธภัณฑท์ท้องถิ่น**. [เว็บบล็อก]. เข้าถึงได้จาก <https://ereseach.rbru.ac.th/pdf-uploads/thesis-716-file06-2020-01-30-16-28-07.pdf>. [10 มีนาคม 2558].
- ฮิลส์. (1982). **การจัดการเรียนรู้ความคิดเห็น**. [เว็บบล็อก]. เข้าถึงได้จาก <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3501/1/RMUTT-160402.pdf>. [10 มีนาคม 2558].
- Good, C. V. (1974). **Dictionary of Education**. New York: McGraw- Hill Book.
- Moore, K. D. (1992). **Classroom teaching skills**. New York: McGraw-Hill.
- Kotler, P., and Armstrong, G. (2002). **Principles of marketing**. NJ: Prentice Hall.
- Tesa Sri rahayu. (2021). **Pengembangan Multimedia Interaktif Berbasis Articulate Story Line 3 Materi Gerak Dasar Pancak Silat Kekas IV SD**. Indonesia: Universitas Negeri Yogyakarta
- Tri Dewi Nugraheni. (2017). **Pengembangan Media Pembelajaran Intraktif Menggunakan Articulate Story line Pada Mata Pelajaran Sejarah Indonesia Kelas X Di SMK Negeri 1 Kebumen**. Indonesia: Universitas Negeri Semarang

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
สถิติที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

สถิติที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

1. ค่า E_1/E_2 (กฤษมันต์ วัฒนานรงค์, 2556: 131) แผนการจัดการเรียนรู้หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ E_1/E_2 โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

แทนค่า E_1 = ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน

$\sum X$ = คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน

N = จำนวนผู้เรียน

A = คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและกิจกรรมการเรียนรู้

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{A} \times 100$$

แทนค่า E_2 = ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน

$\sum F$ = คะแนนรวมจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

N = จำนวนผู้เรียน

B = คะแนนเต็มของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

2. ค่าความยากง่ายแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (บุญชุม ศรีสะอาด, 2558: 102)

$$P = \frac{R}{n}$$

แทนค่า P = ค่าอำนาจจำแนก

R = จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด

n = จำนวนผู้ที่เข้าสอบทั้งหมด

3. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (สมนึก ภัททิยธนี, 2541: 195)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

แทนค่า IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักเนื้อหา
 $\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

4. ค่าอำนาจจำแนกแบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องวิธีเบรนนัน (Brennan) (สมนึก ภัททิยธนี, 2541: 214)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

แทนค่า B = ค่าอำนาจจำแนก
 U = จำนวนผู้รอบรู้หรือผู้สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 L = จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 N1 = จำนวนผู้รอบรู้ที่สอบผ่านเกณฑ์
 N2 = จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

5. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ Story Line โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (สมนึก ภัททิยธนี, 2541: 195)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

แทนค่า IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักเนื้อหา
 $\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร Kuder-Richardson-20 (KR-20) (สุวิมล ติรกานนท์, 2544: 136)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{\sigma^2} \right)$$

- แทนค่า r_{tt} = ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 k = จำนวนข้อสอบ
 p = สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
 q = สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดในแต่ละข้อเท่ากับ $1-p$
 σ^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของแบบทดสอบ

7. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550: 33)

$$P = \frac{f \times 100}{N}$$

- แทนค่า P = ร้อยละ
 f = ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

8. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 106)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (x - \mu)^2}{n}}$$

- แทนค่า σ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 \sum = ผลรวม
 x = คะแนนของนักเรียนแต่ละคน
 μ = ค่าเฉลี่ยประชากร

$$\begin{aligned}
 n &= \text{จำนวนนักเรียน} \\
 (\sum X)^2 &= \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง} \\
 \sum X^2 &= \text{ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง}
 \end{aligned}$$

9. สถิติทดสอบสมมติฐาน t-Test (Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 109-110)
 ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

แทนค่า

$$\begin{aligned}
 t &= \text{ค่าสถิติที่ใช้เทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ} \\
 D &= \text{ผลต่างระหว่างคู่คะแนน} \\
 N &= \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน} \\
 (\sum D)^2 &= \text{ผลรวมผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนยกกำลังสอง} \\
 \sum D &= \text{ผลรวมของผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนยกกำลังสอง}
 \end{aligned}$$

10. ค่าเฉลี่ยประชากร ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 105)

$$\mu = \frac{\sum X}{n}$$

แทนค่า

$$\begin{aligned}
 \mu &= \text{ค่าเฉลี่ยประชากร} \\
 \sum X &= \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด} \\
 n &= \text{จำนวนนักเรียน}
 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ข
ค่า IOC ที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

ค่า IOC ที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

- ค่า IOC แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ความหมายของความคิดและความชั่ว

รายการประเมิน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1 แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและสัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2 เนื้อหา/สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นทักษะกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6 กิจกรรมการเรียนรู้มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7 สื่อ/แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8 สื่อหลากหลายสอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9 วิธีการวัดผลและเครื่องมือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10 เกณฑ์การประเมินผลชัดเจนครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

2. ค่า IOC แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง หลักฐานความดีความชั่วจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ

รายการประเมิน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1 แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและสัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2 เนื้อหา/สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นทักษะกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6 กิจกรรมการเรียนรู้มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7 สื่อ/แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8 สื่อหลากหลายสอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9 วิธีการวัดผลและเครื่องมือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10 เกณฑ์การประเมินผลชัดเจนครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

3. ค่า IOC แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และคุณค่าของความบริสุทธิ์ใจ

รายการประเมิน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1 แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและสัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2 เนื้อหา/สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นทักษะกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6 กิจกรรมการเรียนรู้มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7 สื่อ/แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8 สื่อหลากหลายสอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9 วิธีการวัดผลและเครื่องมือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10 เกณฑ์การประเมินผลชัดเจนครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

4. ค่า IOC แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง หลักฐานเกี่ยวกับความบริสุทธิ์ใจจากอัลกุรอาน และอัลหะดีษ

รายการประเมิน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1 แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและสัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2 เนื้อหา/สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นทักษะกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6 กิจกรรมการเรียนรู้มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7 สื่อ/แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8 สื่อหลากหลายสอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9 วิธีการวัดผลและเครื่องมือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10 เกณฑ์การประเมินผลชัดเจนครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

5. ค่า IOC แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และคุณค่าของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

รายการประเมิน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1 แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและสัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2 เนื้อหา/สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นทักษะกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6 กิจกรรมการเรียนรู้มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7 สื่อ/แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8 สื่อหลากหลายสอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9 วิธีการวัดผลและเครื่องมือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10 เกณฑ์การประเมินผลชัดเจนครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

6. ค่า IOC แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง หลักฐานเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากอัลกุรอาน และอัลหะดีษ

รายการประเมิน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1 แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและสัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2 เนื้อหา/สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นทักษะกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6 กิจกรรมการเรียนรู้มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7 สื่อ/แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมและวัตถุประสงค์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8 สื่อหลากหลายสอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9 วิธีการวัดผลและเครื่องมือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10 เกณฑ์การประเมินผลชัดเจนครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

7. ค่า IOC ของแบบทดสอบการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบทดสอบข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	0	1	2	0.7	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
4	1	1	0	2	0.7	ใช้ได้
5	1	1	0	2	0.7	ใช้ได้
6	1	1	0	2	0.7	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1	ใช้ได้
23	1	1	1	3	1	ใช้ได้
24	1	1	1	3	1	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1	ใช้ได้

แบบทดสอบข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
27	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1	ใช้ได้

8. ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชา อักษรากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบทดสอบข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
2	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	1	0	1	2	0.7	ใช้ได้
15	1	0	1	2	0.7	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1	ใช้ได้

แบบทดสอบข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1	ใช้ได้
22	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
23	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
24	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1	ใช้ได้
30	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้

9. ค่า IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1 นักเรียนชอบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Story Line	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2 นักเรียนชอบการจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้เพราะง่ายต่อการทำความเข้าใจ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3 นักเรียนรู้สึกว่าร่ายกาตาในการเรียนการสอนสนุกสนาน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4 นักเรียนเข้าใจวิธีการอ่านจับใจความยิ่งขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้

รายการประเมิน	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			Σ	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5 การเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้ การเรียนรู้แบบ Story Line ทำให้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นและ ชอบการอ่านจับใจความยิ่งขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6 นักเรียนพอใจในผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนรู้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7 นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความ ที่ดีมากขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8 นักเรียนชอบทำแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9 นักเรียนรู้สึกสนุกกับกิจกรรมการ เรียนรู้ที่หลากหลาย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียน สามารถนำเทคนิคการอ่านจับใจแบบ Story Line ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวันและในการเรียนด้านอื่น ๆ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

1. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 1) เรื่อง ความหมายของความดีและความชั่ว
 - 2) เรื่อง หลักฐานความดีความชั่วจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ
 - 3) เรื่อง ความหมาย ความสำคัญและคุณค่าของความบริสุทธิ์ใจ
 - 4) เรื่อง หลักฐานเกี่ยวกับความบริสุทธิ์ใจจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ
 - 5) เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และคุณค่าของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 - 6) เรื่อง หลักฐานเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากอัลกุรอานและอัลหะดีษ
2. แบบทดสอบการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

QR Code

แสดงรายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการประเมินคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอ์คลากโดยใช้รูปแบบ Story Line สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อ	คุณภาพของข้อสอบ				สรุปผล
	ค่าความยากง่าย		ค่าอำนาจจำแนก		
	(p)	แปลผล	(r)	แปลผล	
1	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.40	ดีมาก	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
2	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.43	ดีมาก	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
3	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.43	ดีมาก	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
4	0.50	ปานกลาง	0.22	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
5	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.38	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
6	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.44	ดีมาก	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
7	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.27	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
8	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.36	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
9	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.36	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
10	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.45	ดีมาก	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
11	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.49	ดีมาก	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
12	0.59	ปานกลาง	0.26	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
13	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.21	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
14	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.25	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
15	0.59	ปานกลาง	0.23	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
16	0.45	ปานกลาง	0.24	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
17	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.27	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
18	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.36	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
19	0.59	ปานกลาง	0.26	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
20	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.27	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
21	0.45	ปานกลาง	0.26	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
22	0.59	ปานกลาง	0.21	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้

ข้อ	คุณภาพของข้อสอบ				สรุปผล
	ค่าความยากง่าย		ค่าอำนาจจำแนก		
	(p)	แปลผล	(r)	แปลผล	
23	0.27	ค่อนข้างยาก	0.25	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
24	0.41	ปานกลาง	0.25	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
25	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.30	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
26	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.21	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
27	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.36	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
28	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.25	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
29	0.41	ปานกลาง	0.39	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
30	0.36	ค่อนข้างยาก	0.35	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้

2. ผลการประเมินคุณภาพแบบทดสอบทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ Story Line รายวิชาอัลอิลลาฮสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อ	คุณภาพของข้อสอบ				สรุปผล
	ค่าความยากง่าย		ค่าอำนาจจำแนก		
	(p)	แปลผล	(r)	แปลผล	
1	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.21	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
2	0.59	ปานกลาง	0.29	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
3	0.45	ปานกลาง	0.21	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
4	0.50	ปานกลาง	0.30	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
5	0.50	ปานกลาง	0.28	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
6	0.45	ปานกลาง	0.27	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
7	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.24	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
8	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.26	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
9	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.29	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
10	0.50	ปานกลาง	0.30	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
11	0.59	ปานกลาง	0.31	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
12	0.64	ค่อนข้างง่าย	0.41	ดีมาก	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้

ข้อ	คุณภาพของข้อสอบ				สรุปผล
	ค่าความยากง่าย		ค่าอำนาจจำแนก		
	(p)	แปลผล	(r)	แปลผล	
13	0.55	ปานกลาง	0.26	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
14	0.32	ค่อนข้างยาก	0.46	ดีมาก	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
15	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.25	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
16	0.36	ค่อนข้างยาก	0.30	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
17	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.31	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
18	0.50	ปานกลาง	0.35	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
19	0.45	ปานกลาง	0.27	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
20	0.77	ค่อนข้างง่าย	0.30	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
21	0.59	ปานกลาง	0.29	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
22	0.55	ปานกลาง	0.23	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
23	0.59	ปานกลาง	0.31	ดี	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
24	0.55	ปานกลาง	0.21	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
25	0.32	ค่อนข้างยาก	0.22	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
26	0.59	ปานกลาง	0.21	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
27	0.45	ปานกลาง	0.28	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
28	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.29	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
29	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.23	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้
30	0.45	ปานกลาง	0.23	พอใช้	ข้อสอบข้อนี้นำไปใช้ได้

ภาคผนวก จ
รายชื่อหน่วยงานที่ให้ทดลองเครื่องมือ

รายชื่อหน่วยงานที่ให้ทดลองเครื่องมือ

โรงเรียนบ้านสะเอะ 99/9 หมู่ 3

ตำบลสะเอะ อำเภอกงปิ่น จังหวัดยะลา 95000

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1

ภาคผนวก ฉ
รายชื่อหน่วยงานที่ทำการค้นคว้าอิสระ

รายชื่อหน่วยงานที่ทำการค้นคว้าอิสระ

โรงเรียนบ้านสะเอะ 99/9 หมู่ 3

ตำบลสะเอะ อำเภอกงปิ่น จังหวัดยะลา 95000

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1

ภาคผนวก ช
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ชื่อ-สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลรอแม สุธลง
 วุฒิการศึกษา Ph.D. Islamic Civilization
 University Sains Malaysia, Malaysia
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา
 สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
 อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
2. ชื่อ-สกุล อาจารย์อับดุลฮาติม อาแด
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา
 สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
 อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
3. ชื่อ-สกุล นายอิมรอน ขวัญคาวิน
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมิน
 มหาวิทยาลัยทักษิณ
 ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านสะเอะ
 อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

ภาคผนวก ซ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการค้นคว้าอิสระ

ที่ อว ๐๖๓๘/๙๑๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะอะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แผนการจัดการเรียนรู้ฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๒. แบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	จำนวน ๑ ชุด
	๔. แบบทดสอบความพึงพอใจ	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายชูกีมัน มามะ รหัสนักศึกษา ๗๓๖๓๙๖๐๑๘ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้ดำเนินการจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคลาคโดยใช้รูปแบบ Story line สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาปีที่ ๖

ในการนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จึงขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนของท่าน ดังเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งลาวัลย์ จันทัดนา)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐ ๗๓๒๙ ๙๖๒๖

โทรสาร ๐ ๗๓๒๙ ๙๖๒๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : info.saraban@yru.ac.th

ผู้วิจัย

นายชูกีมัน มามะ

โทรศัพท์ ๐๘๐ ๑๔๐ ๓๖๙๘

Email : ๗๓๖๓๙๖๐๑๘@yru.ac.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โทร. ๔๐๐๐๐

ที่ อว ๐๖๓๘.๐๔๐๑/ว๓๔๑

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลรอแม สุลหลง

ด้วยนายชูกีมัน มามะ รหัสนักศึกษา ๗๓๖๓๙๖๐๑๘ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้ดำเนินการจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคาลดโดยใช้รูปแบบ Story line สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาปีที่ ๖

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งลาวิทย์ จันทรटना)
คณบดีคณะครุศาสตร์

YALA RAJABHAT UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โทร. ๕๐๐๐๐

ที่ อว ๐๖๓๘.๐๕๐๑/ว๓๕๑ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

เรียน อาจารย์อับดุลฮาติม อาแต

ด้วยนายซูกิมัน มามะ รหัสนักศึกษา ๗๓๖๓๔๖๐๑๘ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้ดำเนินการจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลอิลลาคโดยใช้รูปแบบ Story line สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาปีที่ ๖

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางการวิจัยได้เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งลาวัลย์ จันทรรตนา)
คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ อว ๐๖๓๘/๙๑๓๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะเอะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แผนการจัดการเรียนรู้ฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๒. แบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	จำนวน ๑ ชุด
	๔. แบบทดสอบความพึงพอใจ	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายชูгимัน มามะ รหัสนักศึกษา ๗๓๖๓๙๖๐๑๘ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้ดำเนินการจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความรายวิชาอัลลอคลาคโดยใช้รูปแบบ Story line สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาปีที่ ๖

ในการนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญ นายอมรอน ขวัญคาวิน เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งลาวัลย์ จันทร์ดนา)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐ ๗๓๒๙ ๙๖๒๖

โทรสาร ๐ ๗๓๒๙ ๙๖๒๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : info.saraban@yru.ac.th

ผู้วิจัย

นายชูгимัน มามะ

โทรศัพท์ ๐๘๐ ๑๕๐ ๓๖๙๘

Email : ๗๓๖๓๙๖๐๑๘@yru.ac.th

ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

ชื่อ-นามสกุล	นายชูกิมัน มามะ
วัน เดือน ปี เกิด	25 มิถุนายน 2535
ที่อยู่ปัจจุบัน	233 หมู่ 6 ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2546 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนบ้านสะเอะ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา พ.ศ. 2552 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอิสลาฮุดดีนวิทยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา พ.ศ. 2557 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษา คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา พ.ศ. 2562 สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา สาขาวิชาอิสลามศึกษา (3 ปี) วิทยาลัยชุมชนยะลา
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2555 ผู้บริหาร ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) อัลมูบาร็อก อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา พ.ศ. 2557 เจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา พ.ศ. 2558 ครูผู้สอน โรงเรียนอิสลาฮุดดีนวิทยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูประจำรัฐจังหวัดชายแดนภาคใต้
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านสะเอะ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา